

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

GRAFİK VE FOTOĞRAF

**DOKU
211GS0005**

Ankara 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. DOKU	3
1.1. Doku İle İlgili Temel Kavramlar	3
1.1.1. Doku (Tekstür)	3
1.1.2. Biçim	4
1.1.3. Birim Biçim	4
1.1.4. Modül Birim	6
1.1.5. Sistem	7
1.1.6. Strüktür	7
1.2. Doku Çeşitleri ve Özellikleri	7
1.2.1. Buldukları Yere Göre Dokular	7
1.2.2. Oluşumları Yönünden Dokular	7
1.2.3. Duyumları Yönünden Dokular;	12
1.2.4. Anlatımları Yönünden Dokular;	16
UYGULAMA FAALİYETİ	18
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	21
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	27
2. DOKULU OBJELERDEN RENKLİ ETÜTLER	27
2.1. Guaj Boya Tekniği	27
2.2. Renkli Etüt Çalışmasında Dikkat Edilecek Noktalar	27
2.3. Renkli Etüt Örnekleri	28
UYGULAMA FAALİYETİ	30
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	33
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	38
3. DOKULU OBJELERDEN ÖZGÜN YÜZEY DÜZENLEMELERİ	38
3.1. Örnekler	38
UYGULAMA FAALİYETİ	40
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	43
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	46
4. ÖZGÜN YÜZEY DÜZENLEMELERİNİ RENKLENDİRME	46
4.1. Örnekler	46
UYGULAMA FAALİYETİ	48
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	52
5. RENKLİ ÖZGÜN YÜZEY DÜZENLEMELERİNİ PASPARTULAMA	55
5.1. Paspartu	55
UYGULAMA FAALİYETİ	56
ÖLÇME DEĞERLENDİRME	59
MODÜL DEĞERLENDİRME	63
CEVAP ANAHTARLARI	66
KAYNAKÇA	67

AÇIKLAMALAR

MODÜLÜN KODU	211GS0005
ALAN	Grafik ve Fotoğraf
DAL/MESLEK	Alan Ortak
MODÜLÜN ADI	Doku
MODÜLÜN TANIMI	Doku ile ilgili temel kavramların ve uygulamaların yapılışı konularının anlatıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/24
ÖNKOŞUL	Nokta-Çizgi, Açık-Koyu, Işık-Gölge, Form Çağrışımları ve Kompozisyon, renk modüllerini almış olmak.
YETERLİK	Doku yorumlarıyla yüzey oluşturmak.
MODÜLÜN AMACI	<p>Genel amaç Gerekli Ortam Sağlandığında; doku türlerinden yararlanarak kompozisyon ilkelerine uygun özgün doku yapıları ve yüzey düzenlemeleri yapabilecektir.</p> <p>Amaçlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Doku ile ilgili kavramları ve doku çeşitlerini, özelliklerini kavrayarak doku yapıları belirgin objelerden, kurşun kalemle tekniğe uygun olarak etütler yapabileceksiniz. 2. Dokuları belirgin objelerden boyama tekniğine uygun renkli etütler yapabileceksiniz. 3. Etüt edilen objenin dokusal yapısından yararlanarak kompozisyon ilkelerine uygun yüzey düzenlemeleri yapabileceksiniz. 4. Yüzey düzenlemelerini guaj boya tekniğinde objenin kendi renginden yola çıkarak veya renk uyumlarına göre renklendirebileceksiniz. 5. Orijinal çalışmayı sunuma hazır hale getirebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	<p>Ortam Grafik atölye ve laboratuvarları, sınıf, işletme, kütüphane, ev, bilgi teknolojileri ortamı vb.</p> <p>Donanım Resim masası, doğal dokulu objeler, resim altlığı, resim kağıdı, numaralı resim kalemleri, büyüteç, cetvel, yapıştırıcı, guaj boyalar, fırçalar (0-1-2-3 numaralı), palet, su kabı, kağıt havlu, silgi, örnek çalışmalar, karton, maket bıçağı, atölye önlüğü ile ilgili görsel ve basılı yayınlar.</p>
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen, modül sonunda size ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru yanlış vb.) uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgileri ölçerek değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Dokunun çıkış kaynağı doğadır. Dokuyu uygulayabilmek için doğayı ve canlıları çok iyi gözlemlemek, tanımak gerekir. Fakat doğadaki bütün canlılara ulaşmak mümkün değildir. Canlıları ve özelliklerini görsel kaynaklardan dergilerden vb. kaynaklardan, öğrenebilirsiniz.

Nesnelerin dış görünüşlerini sağlayan dokusal yapı karakterleridir. Karakterlerine göre gözlemlenerek resmedilen objelerin dokusal yapılarındaki birim biçimleri ve bunların oluşturdukları sistemlerden yaratıcılığınızı kullanarak yeni yorumlar elde edebilirsiniz.

Yorumlarınızı oluştururken yaratıcı kişiliğinizle nokta-çizgi, açık-koyu ve renk uyumlarıyla sınırsız sayıda anlatım olanaklarını çoğaltmanız mümkündür.

Dokuyu öğrenmekle nesnelere hacim kazandırmayı, açık-koyu ilişkisini ve renk uyumlarını ekleyerek yeni anlatım biçimleri oluşturmayı öğrenmiş olacaksınız.

Doku modülünü alanınıza uygulayabilirsiniz. Örneğin bir mısırın dokusunu, kuş tüyünün dokusunu alanınıza uygulayabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, gerekli atölye ortamı, sanat ile ilgili basılı ve görsel kaynaklar sağlandığında Doku ile ilgili kavramları, doku çeşitleri ve özelliklerini doğru analiz edip kavrayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Doku kavramları hakkında sanatsal ve görsel basılı kaynaklardan, internetten yararlanarak bilgi toplayıp, sınıfta sununuz.
- Çeşitli görsel ve sanatsal kaynaklardan Doku (Tekstür) ile ilgili bilgileri inceleyiniz.
- Doğal dokulu objeleri araştırıp büyüteçle doku sistemlerini inceleyiniz.
- İncelediğiniz doku sistemini raporlaştırarak arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. DOKU

1.1. Doku İle İlgili Temel Kavramlar

1.1.1. Doku (Tekstür)

Doğadaki tüm nesnelerin ve varlıkların görme, dokunma duyularıyla kavranabilen, iç yapılarının işlevsel özelliklerini dışa vuran yüzeysel etkilerine “Doku” (Tekstür) denir. İçi sınırlayan varlıkların dış yapı durumudur. Bu, doğanın yapısal bir özelliğidir. Her varlığın karakteristik bir dış yapı oluşumu vardır. Objelerin dış görünüşlerindeki ayrıcalıklarını sağlayan dokusal yapı farklılıklarıdır. Doku yüzeylerin oluşumunu ve tanıyı ayırt edilmesini sağlar. Örneğin; çeşitli ağaçlar dokusal yapılarındaki, karakteristik farkları nedeniyle tanıyı ayırt edilmektedir.(Resim 1.1:Çeşitli ağaç dokuları).

Resim 1.1: Çeşitli ağaç dokuları

Yüzey ne tipte olursa olsun parça ile bütün arasında birtakım temel bağlantılar bulunabilir. Doku, birbirine eş ya da birbirini tamamlayan birim biçimlerin belli sistemlerle yan yana gelmesinden oluşur. Dokular yüzeyleri oluşturur.

1.1.2. Biçim

Bir nesnenin görme ya da dokunma duyularıyla algılanabilmesini sağlayan kendine özgü gerçekliğidir. Her biçimin kendine özgülüğü vardır.”Bir kürenin yuvarlaklığı gibi.

Biçim, çizginin hareketinden doğar. İki boyutludur. Uzunluğu ve genişliği vardır. Derinliği yoktur, kapalıdır. Biçim nesnelerin dış çizgileri bakımından niteliği olarak da tanımlanır. Doğadaki her varlığın bir biçimi vardır. Ayrıca ana biçimler kendi içinde daha küçük biçimlere ayrılır. Örneğin; insan bedeninin tümü ana biçim olursa; baş, eller, kollar vb. ayrı biçimlerdir. Ya da bir ağaç düşündüğümüzde, ağaç genel biçimdir. Gövdesi, dalları, meyveleri, yaprakları kendi içlerinde ayrı ayrı biçimlerdir.

Biçimleri, doğal biçimler, geometrik biçimler olarak gruplanır. Doğal biçimlerin doğada pek çok çeşit vardır. Biçim genellikle dış biçim olan görünüşle karşılaştırılır. Genel anlamda tüm nesne söz konusudur. Bir ağacın biçiminden, görünüşü, dış biçimi, iç anatomisi, yapısı, kısaca bütünü anlaşılır.

1.1.3. Birim Biçim

Doku, aynı yapı özelliğine sahip biçimlerin, hep aynı yönde hiç değişikliğe uğramadan tekrarlarla artmasından oluşur. Dokuyu oluşturan biçimlerin her birine **birim biçim** denir. Birim biçimler; birbirine eş, birbirini tamamlayan ya da belli sistemlerle yan yana gelerek dokusal yüzeyleri oluşturur.

Resim 1.2: Doğal bitki doku

Doğal dokularda dokuyu oluşturan birim biçimler matematiksel bir eşlik göstermeyerek, bir bütün içinde birbirlerini tamamlayarak yapısal sistemleri oluşturur. Örneğin; doğadan ağaç dokuları, bal peteği dokusu gibi.

Resim 1.3: Ağaç dokusu, bal peteği dokusu

Dokusal yüzeylerin oluşumunu sağlayan birim biçimleri ve bunların yan yana geliş sistemleri daima farklılıklar gösterir. Bazen değişik objelerde birim biçimler benzer olsalar da işlevsellersi ayrı ayrı olduğundan yan yana geliş sistemleri farklı olabilir. Yine birim biçimleri farklı olan objelerde birimlerin yan yana geliş sistemleri benzer olabilir.

Resim 1.4: Doğal bitki dokularında birim biçimler

1.1.4. Modül Birim

Modül, bir sistemde yapıyı oluşturan çeşitli elemanların, tamamen aynı, üst üste ya da yan yana gelerek bir bütünü oluşturabilmeleri için gerekli olan en küçük ortak ölçü birimidir. (Resim 1.5).

Resim 1.5: Modül birim

1.1.5. Sistem

Sistem bir sonuç elde etmede uygulanan belli ilkelere dayalı yöntemler düzenidir. Örneğin, doku sistemi dediğimiz zaman, birim biçimlerin değişikliğe uğramadan tekrarlarla artmasından oluşan bir bütün; yani bir sistem bütünü anlaşılır. Bu sistem bütünü meydana getiren parçalardan birinin veya birkaçının değişimi (söz gelimi birim biçimlerdeki değişim) sistemin bütünü etkiler, bozar.

1.1.6. Strüktür

Eş ya da birbirleriyle bağlantılı, benzer formların, iki ya da üç boyutlu yüzey üzerinde, bir araya gelerek tekrarlanmasından oluşan içyapıya strüktür denir.

Strüktür, nesne ya da varlığı ayakta (yerçekimine karşı) dengede tutan, içyapının ölçüsel sistemi ve düzenidir. Farklı kuvvet, ağırlık ve gerilimlere direnç ve denge kazandıran ölçü tekrarlarına sahip içyapı düzenidir. Strüktür, sistemsel tekrarları ile kendini doku olarak ifadelendirilir. Strüktürün en önemli özelliklerinden biri; mekan yaratmasıdır. Mekana form yönünden birlik vermesidir. Strüktürde temel; **“Birim”** ilkesidir. Doğada bu birim ilkesine en iyi örnek arı peteğidir.

1.2. Doku Çeşitleri ve Özellikleri

Dokular, çeşitli yönlerden gruplandırılıp, incelenebilir.

1.2.1. Buldukları Yere Göre Dokular

- **İç Doku:** Nesnenin içyapısının (strüktür) dokusudur.
- **Dış Doku:** Bir maddenin içyapısının (tekstür) yüzeyde görünüşüdür.

1.2.2. Oluşumları Yönünden Dokular

- **Doğal Dokular**

Doğrudan dokunma duyumuza etki eden, insana bağlı olmaksızın kendi iç ve dış yasalarıyla var olan canlı, cansız tüm varlıkların gerçek dış yapılarına doğal doku denir. Doğadaki her varlığın kendine özgü doğal dokusu vardır. Çeşitli bitki, ağaç, ağaç kabukları, yaprak, çiçek, kozalak, taş, kaya ile hayvanların dış görünüşlerindeki yüzey oluşumları doğal dokulardır. Doğal dokular, birbirine benzeyen birbirlerini tamamlayan birim elemanlarının belli düzenlerle yan yana gelen tekrarlarıyla oluşmuştur. İşlevsellikle ilgilidir. Dış yapıyla içyapı arasında uyum vardır.

Resim 1.6: Çeşitli doğal dokular

Doğal dokular, genellikle zamana ve doğa koşullarına, dış etkenlere bağlı olarak, yüzeysel görünüşlerinde değişime uğrar. Objenin esas yapısı bozulmadan dış yapısındaki görüntü başkalaşmasına güncel-(aktüel) doku denir. Deri dokusunun zamanla değişmesi, bitkilerin yaşı ve doğa koşullarına göre değişimi, genel orman dokusunun mevsimine göre değişimi, hava koşullarına göre deniz yüzeyinde oluşan (dalgalanmalar), suyun rüzgârla titreşimi gibi değişimler güncel dokulardır.

Doğadaki tüm dokular doğal dokulardır. Doğal dokularda kendi içlerinde yapısal ve görsel etkinlikler açısından büyük zıtlıklar taşır.

Resim 1.7: Güncel-(aktüel) dokular

➤ **Doğal dokular “Organik ve İnorganik” olarak ikiye ayrılır.**

• **Organik Dokular**

Tüm canlıların içyapılarına bağlı dokular “Organik” (Bileşimi; canlılığa, ,dirimliliğine bağlı, yaşam enerjisiyle var olan) dokuları oluşturur. Organik dokuların temelinde “ yaşam-büyüme-korunma işlevi vardır. Hüreye dayalı dokulardır. Kelebek kanadı ya da yaprak dokusu gibi doğa elemanının öz yapısını yansıtır.

Resim 1.8: Organik dokular

- **İnorganik Dokular:**

“Cansız” dediğimiz fiziksel, kimyasal yapılar inorganik dokuları oluşturur. Atomun paketlenmesi ile “denetim” işlevine bağlı olarak oluşur. Benzer aynı atomların oluşturduğu düzen bütünlüğüdür.

Doğadaki tüm dokular doğal dokulardır. Doğal dokularda kendi içlerinde yapısal ve görsel etkinlikler açısından büyük zıtlıklar taşır.

- **Geometrik Yapılı Dokular:**

Bir geometrik elemandan hareket edilerek değişik işlemlerle oluşur. Doğada (arı peteği, örümcek ağı, çok yapraklı çiçeklerin geometrik sisteme dayalı dokusu gibi):

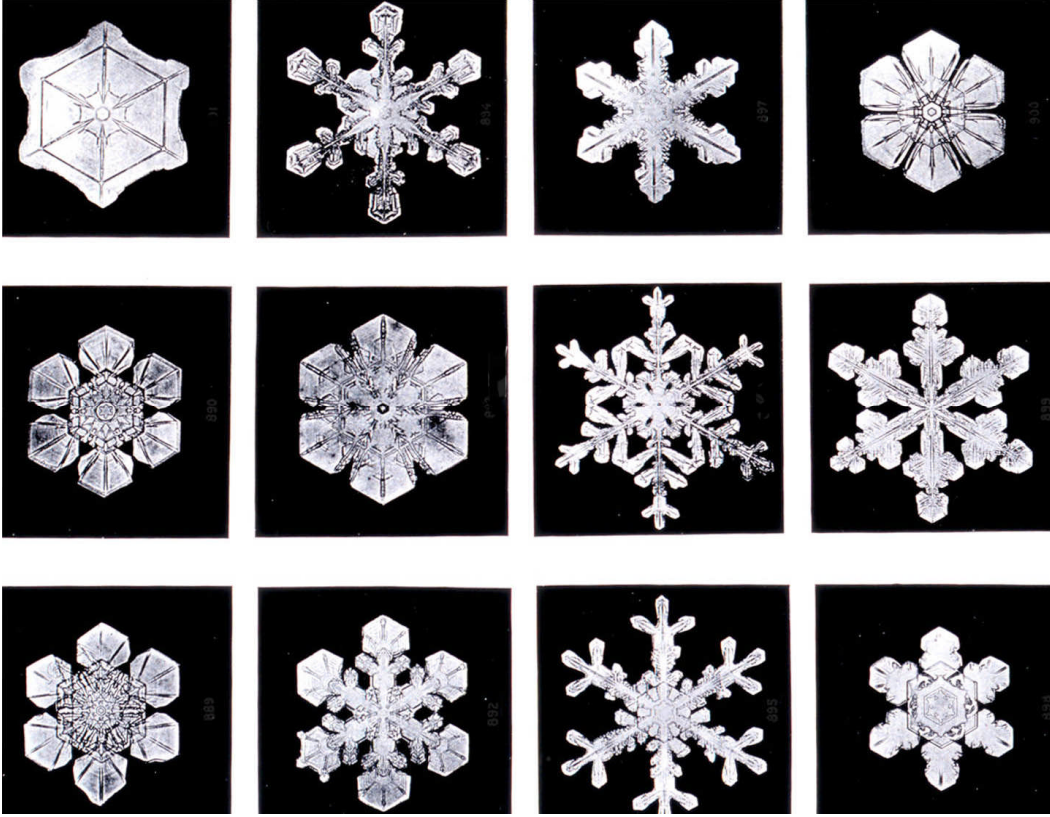

Resim 1.9: Örümcek ağı

➤ **Kristal Yapılı Dokular:**

Doğadaki kristalize yapıları varlıklarda bulunur. (kar, tuz, buz vs. mineralleri gibi:).

Doğal dokular farklı özelliklere sahiptir. Sert-yumuşak, sivri küt, pürüzlü-kaygan, girintili-çıkıntılı, sık-seyrek gibi: Bu özellikler dokunma duygusu ile anlaşılır.

Resim 1.10: Kar kristalleri

➤ **Yapay Dokular**

Yapay dokular, insanın bilgi, emek ve teknikle işleyerek estetik tasarım kaygılarıyla yaptığı görsel yüzey değerlendirmesidir.

Yapay doku oluşturmada sonsuz sayıda birim biçim olanaklarından yararlanarak, yine birbirinden farklı tasarımlar gerçekleştirilebilir. Yapay doku, insan eliyle üretilen nesnelerin dokularıdır. Ancak çeşitli kullanım amaçları için imal edilmiş ürünlerin dokuları yapay olsalar da sanat ürünleri için konunun dışındadır. Örneğin, giysi olarak örülen kazağın dokusunun sanatla ilgisi yoktur. Dokuma ve örme tekniğinin olanakları ile estetik kaygılar taşıyan yeni doku tasarımları ise güzel sanatlar açısından yapay doku olarak değerlendirilir.

Yapay doku oluşturmada, birim elamanlarının yalınlığı, birim elemanlarının sistemleri ve çok y6nl6 eşitlemelerle matematiksel d6zenlemeler s6z konusudur. Tuğla, beton demir, kâğıt kumaş, gibi 6rnekler çoğaltılabilir.

Çeşitli resimleme teknikleri ile geometrik veya organik karakterli doku tasarımları yapılabileceği gibi değişik malzemelerin olanakları ile de r6lyef doku d6zenlemeleri yapılabilir.

➤ **R6lyef (Kabartma) :**

Taş, metal, aşap, kil ya da alçı vb. 6zerinde bazı kısımları oyuk bazı kısımları kabartılı bırakılarak yapılmış sanat eserlerine “R6lyef” denir. Alçak kabartma ve y6ksek kabartma olmak 6zere iki çeşit r6lyef tekniği vardır. Değişik malzemelerin olanakları ile r6lyef doku d6zenlemeleri yapılabilir. 6rneğin, kâğıt ya da mukavvayı keserek çıkıntılı ve girintili birim biçimlerin tekrarlarıyla oluşmuş bir doku y6zeyi elde edebileceği gibi, yine kâğıttan ya da çeşitli malzemelerden (kapak, d6đme, kibrit vb.)oluşan birim biçimlerin tekrarlarıyla r6lyef dokular yapılabilir. D6z kil y6zey 6zerinde sert bir cisimle bastırılarak yapılacak izlerin (birim biçim) tekrarlarıyla veya ekleme olarak r6lyef dokular oluşturulabilir. (Resim 1.12).

Resim 1.11: Didim Apollo Heykeli ve R6lyef Panolar

1.2.3. Duyumları Y6n6nden Dokular;

➤ **Dokunsal (Gerçek) Dokular:**

G6zle g6r6len aynı zamanda dokunulduğunda girinti-çıkıntılı, yumuşaklığı-sertliği, p6r6zl6l6kleri hissedilen dokulara“**Dokunsal (Gerçek) Dokular**” denir.(**Resim 1.12**).

Doğal dokularda ve yapay dokularda da gerçek doku özellikleri vardır. Sert-yumuşak, sivri küt, pürüzlü-kaygan, girintili -çıkıntılı, sık-seyrek gibi: Bu özellikler dokunma duygusu ile anlaşılır.

Resim 1.12: Dokunsal (Gerçek) Dokular

Gerçek doku; doğal ya da bir sanatçının ürettiği yapay doku da olabilir. Örneğin, yağlı boya tekniğiyle yapılmış resimde iki tür doku görülür. Birincisi sanatçının fırça darbeleriyle veya boyamayla açıklı-koyulu görüntülerle oluşturduğu dokudur. İkincisi ise tamamen kullanılan gereçlerin özelliklerinden kaynaklanan dokulardır. Söz gelimi, pütürlü bir yüzeye sahip olan tuval, mukavva gibi bir gereç veya boyanın tutkal gibi başka malzemelerle karıştırılarak sürüldüğünde kalın tabakalı doku yüzeyleri meydana getirilebilir.

Resim 1.13: Vincent Van Gogh Van Gogh'un odası tuval üzerine yağlı boya.

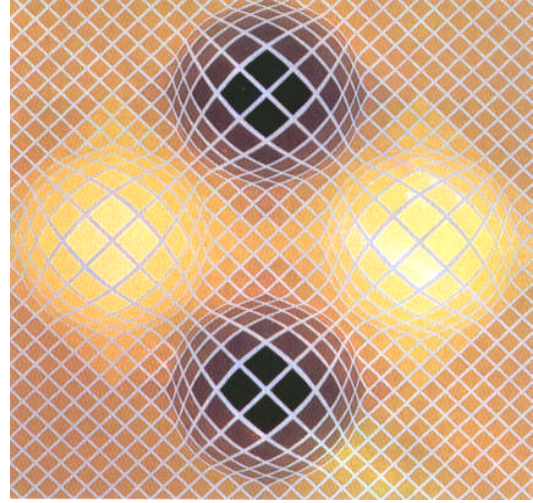
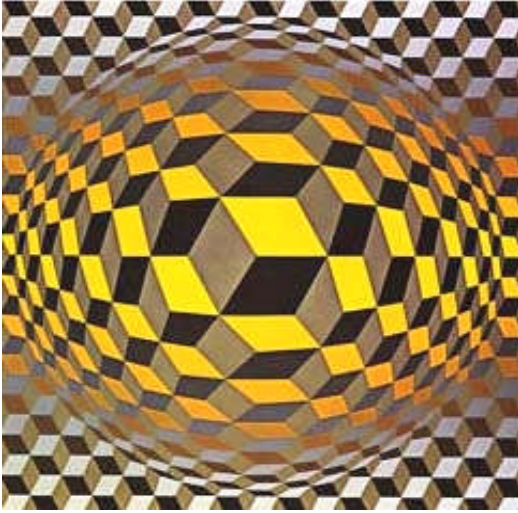
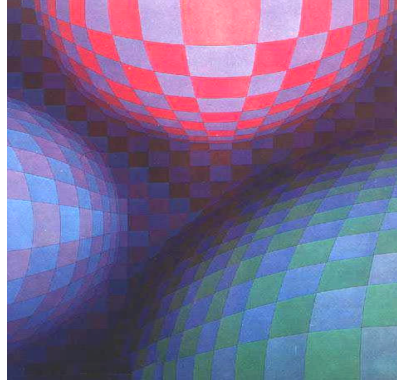
Gerçek dokuların olduğu sanat dalı heykeldir. Heykeltıraşlar hem kullandıkları gerçeğin (kil, mermer vb.) hem de hangi varlığın heykelini yapıyorlar ise, onun dokusunu vurgularlar. Görsel algılamayla üç boyutluluk etkisi veren alını, gözleri, burnu figürün varlığını, kütleliğini ve boyutlu haliyle kavranmasını sağlarlar.

➤ **Görsel Dokular**

Gözle görülen ve algı yoluyla kavranan sanat malzemeleriyle iki boyutlu yüzey üzerinde (nokta-çizgi, açık-koyu ve renkle) yapılan dokulara "Görsel Dokular" denir. Gerçek dokular gibi etkiler yaparlar. Etki sonuçları estetik hazlanmadır.

Görsel dokuların hacim etkisi, yüzeydeki girinti çıkıntıları sadece gözle algılanır, parmakla dokunulduğunda hissedilmez. Düz yüzey üzerinde görüntü olarak doku etkisi verir. Örneğin herhangi (üç boyutlu) bir cismin, iki boyutlu görüntüsünü kâğıt üzerinde yaparken onun yüzeylerinin pürüzlülük derecesi bir takım taramalar ve noktalar yardımıyla belirtilir ki kâğıt üzerinde resmedilen bu doku sadece görsel olarak algılanan yapay bir dokudur. Resme el ile dokunulduğunda, ele hiçbir zaman o cismin yüzeyinde gerçekte hissedilen doku etkisi gelmez. Gözle resme bakıldığında ise o cismin yüzeyindeki pürüzlülük derecesi oldukça iyi anlaşılır.

Ayrıca hareket etkisi sonucunda göz aldanması ile oluşan optik dokular vardır. Temelinde hareket ve biçim değiştirme vardır. Görsel anlatım dilinde çok etkili ve dikkat çekicidir. Dokusal yapıyı oluşturan birim biçimlerin matematik sistemlerle büyümesi – küçülmesi giderek değişime uğraması, belli merkezlerde toplanması, dağılması ve giderek döndürülmesi ile yüzeye optik hareket kazandırılabilir (Victor Vasarely), (Resim 1.12).

Resim 1.14: Victor Vassarelli ‘den optik dokulu çalışmalar

Belli sistemlerle yan yana gelerek dokusal yapıyı oluşturan birim biçimlerin benzer veya eş oluşu gözün, yüzey üzerinde belirli yerlerde takılmasını önleyerek gezinmesine neden olmaktadır. Matematik sistemle değişime uğratılan birim biçimlerin oluşturduğu dokusal yapıda göz, yan yana gelen birimler arasındaki farkı sezemediğinden farkı buluncaya kadar gezecektir. Doku düzeni içinde yan yana gelen birimler arasında fark yoksa ya da ayırt edilemeyecek kadar az bir fark varsa karşılaştırma yaparak değişikliği göz buluncaya kadar yüzey üzerinde gezinecektir. Optik dokuyu oluşturacak birim elemanın çok yalın olması ve gözü üzerinde alıkoyacak başka biçimlerin çağrıştırmaması optik hareketin sağlanması temel kuraldır.

Teknolojiyi kullanarak da fotoğraf filminden ve ağrazdizman olanaklarından yararlanarak optik doku uygulamaları yapılabilir. Filmin greninin sıkılaştırılıp seyreltilmesiyle görüntü elemanı üzerinde oynanarak da değişik optik dokular elde edilir.

1.2.4. Anlatımları Yönünden Dokular;

➤ Taklit Doku

(Görsel doku);dokulu bir objeye bakarak gözleme ve etüde dayalı çalışılarak oluşturulan dokuya “Taklit Doku” denir.

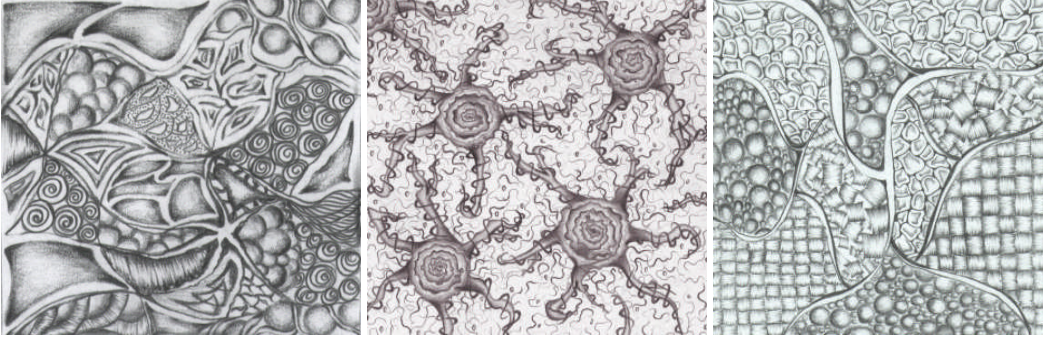

Resim 1.15: Objenin karakalem ve renkli etüdü.

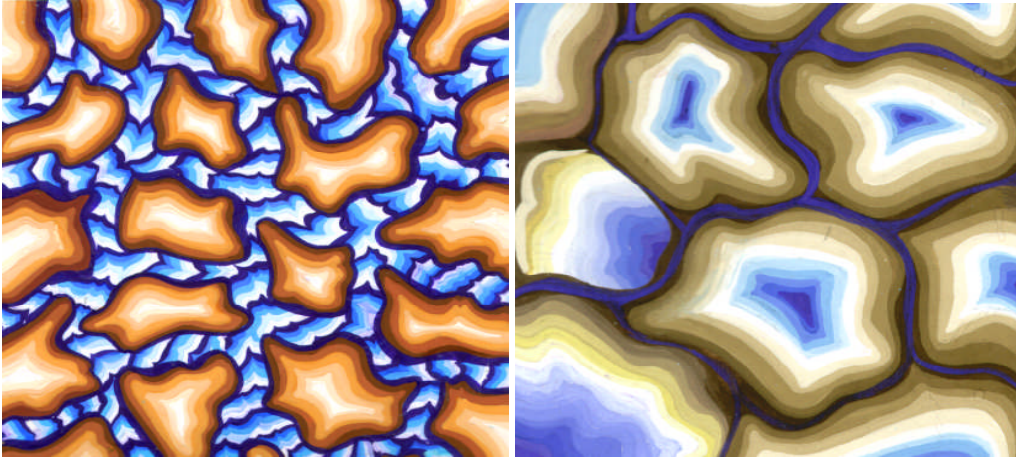
➤ Buluş Doku:

Tasarımcının dokulu bir objeden yola çıkarak ya da tamamen kendi yaratıcı düşüncesini kullanarak bireysel anlatımı ile oluşturduğu özgün dokuya “Buluş Doku” denir. Tasarımda duygulara ve yaratıma özgürlüğüne doku ile ulaşılır. Buluş dokular çeşitli amaçlar için kullanılabilir kaynaklardır.

Buluş dokuda yine görsel dokularda olduğu gibi nokta-çizgi, leke,açık-koyu ve renkle yeni tasarım öğeleri ile yapılır.

Resim 1.17: Objenin dokusundan yola çıkarak kara kalemle özgün doku yorumları.

Resim 1.18: Objenin dokusundan yola çıkarak guaj boya tekniği ile özgün doku yorumları.

UYGULAMA FAALİYETİ

Kullanılan Araç ve Gereçler

- Resim altlığı
- Basılı ve görsel kaynaklardan, doğal dokulu objelerin hacimli etüd örnek çalışmaları
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında
- Resim kalemleri: Hb Ve B Serisi (2b, 3b, 4b)
- Silgi
- Karakteristik doku yapısı belirgin olan dokulu doğal objeler,
- Büyüteç

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda dokulu objelerden yararlanarak karakalemle hacimli etütler yapmış olacaksınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmaları inceleyiniz	➤ Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız
➤ Dokulu doğal objelerden hacimli etüt çalışması için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.	➤
➤ Resim kâğıdını, doğal dokulu objenin görüntüsüne uygun olarak resim altlığına selefona bantla tutturunuz.	➤
➤ Doğal dokulu objeyi beyaz bir zemin üzerine, sol yandan ışık alacak şekilde yerleştiriniz.	➤ Objeyi, resmi yapılacak kâğıdın biraz üst kısmına, sola doğru yerleştiriniz
➤ Resim kâğıdının sol alt tarafına adınızı, soyadınızı, numaranızı ve işlemin adını yazınız.	➤
➤ Doğal dokulu objeyi dikkatli gözlemleyerek inceleyiniz. Kütle halinde, bütün olarak görmeye çalışınız.	➤ Doğal dokulu objenin ilk çizim sırasında sert ve koyu çizgi kullanmayınız. Sonradan çizimi düzeltme olanağınız kalmaz.
➤ Çok hafif ve araştırma çizgileriyle ayrıntıya inmeden, en yakın geometrik biçimlerle objenin kâğıda yerleştirme planını yapınız.	➤ Kâğıda yerleşim planına dikkat ediniz.
➤ Objeyi genel hatlarıyla çok hafif araştırma çizgileriyle çiziniz.	➤ Işığın geliş yönüne dikkat ediniz.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Işığın geliş yönüne göre, açık-koyu değerlerini belirleyerek ışığın geldiği bölgeyi mümkün olduğunca açık bırakarak çiziniz. ➤ Bakınız: Açık Koyu Işık Gölge modülüne. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Işık objenin her tarafını aynı derecede aydınlatmadığı için ışık alan kısımlar daha aydınlık, ışık almayan kısımlar ise gölgede kalır.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ojenin dokusunu, karakterini yansıtan birim biçimleri büyüteçle inceleyiniz 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objenin birim biçim sistemini büyüteçle inceleyip, sistemin nasıl tekrarlandığını belirleyiniz. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objenin birim biçim ve birim biçim sistemini çiziniz 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaleminizi biraz yan tutarak yumuşak gölgeleme yapınız 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gölgeleme yaparken çizgilerin yumuşak ve dairesel olmasına dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objenin birim biçimlerini ve birim biçim sistem yapısını dikkate alarak ışığın geliş yönüne göre nokta-çizgi, açık-koyu, ışık-gölge ile kara kalem tekniğine uygun hacimli etüdünü yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Temiz ve düzenli çalışınız
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Etütte gölgeleme yaparken en açık ton değerinden başlayarak en koyu ton değerine doğru gidiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objenin birim biçimlerini, birim biçim sistemini etüt ederken gözün, tüm konuyu görebilmesine ve objenin bütünüle ilişkisini kaybetmemesine dikkat ediniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objenin en koyu kısımlarını belirginleştiriniz. 	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Objenin birim biçimlerini, birim biçim sistemini gerçekçi olarak etüt ediniz 	

Resim 1.19

Resim 1.20

Resim 1.21

Resim 1.22

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Doğadaki tüm nesnelerin ve varlıkların görme ve dokunma duyularıyla kavranabilen, içyapılarının işlevsel özelliklerini dışı vuran yüzeylerine doku denir.
2. ( ) Doku, birbirine eş ya da birbirini tamamlayan birim biçimlerin belli sistemlerle yan yana gelmesinden oluşur.
3. ( ) Eş ya da birbiriyle bağlantılı, benzer formların iki ya da üç boyutlu yüzey üzerinde bir araya gelerek tekrarlanmasından oluşan içyapıya hacimli yüzey denir.
4. ( ) Gözle görülen aynı zamanda dokunulduğunda girinti-çıkıntıları, yumuşaklığı-sertliği, pürüzlükleri hissedilen dokulara görsel dokular denir.
5. ( ) Gözle görülen ve algı yoluyla kavranan sanat malzemeleriyle iki boyutlu yüzey üzerinde (nokta-çizgi, açık-koyu ve renkle) yapılan dokulara görsel dokular denir. Gerçek dokular gibi etkiler yapar. Etki sonuçları estetik hazlanmadır.
6. ( ) Dokulu bir yaprağa bakarak gözleme ve etüde dayalı çalışılarak oluşturulan dokuya buluş doku denir.
7. ( ) Göz aldanmalarıyla oluşan temelinde hareket ve biçim değiştirme olan dokular rölyef dokulardır.
8. ( ) Biçim bir nesnenin görme ya da dokunma duyularıyla algılanabilmesini sağlayan kendine özgü gerçekliğidir.
9. ( ) Hücreye dayalı olan kelebek kanadı, yaprak dokusu gibi varlığın öz yapısını yansıtan dokulara organik dokular denir.
10. ( ) Doku sistemi dendiği zaman birim biçimlerinin değişikliğe uğramadan tekrarlarla artmasından oluşan bir sistem bütünü anlaşılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

UYGULAMALI TEST

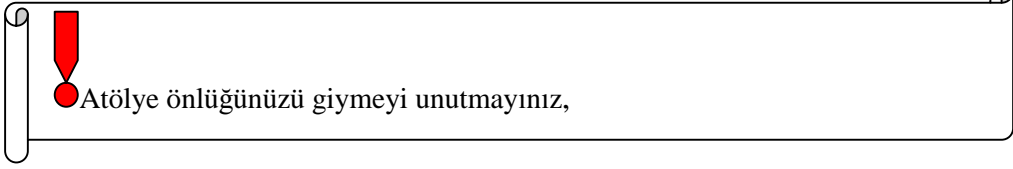
Kullanılan Araç ve Gereçler:

- Resim altlığı
- Basılı ve görsel kaynaklardan, doğal dokulu objelerin hacimli etüt örnek çalışmaları
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında
- Resim kalemleri: HB Ve B Serisi (2b, 3b, 4b)
- Silgi
- Karakteristik doku yapısı belirgin olan dokulu doğal objeler,
- Büyüteç

Aşağıdaki işlemleri tamamladığımızda dokulu objelerden yararlanarak karakalemle hacimli etütler yapmış olacaksınız.

- Yukarıda verilen objenin karakalem tekniği ile etüdünü çiziniz.

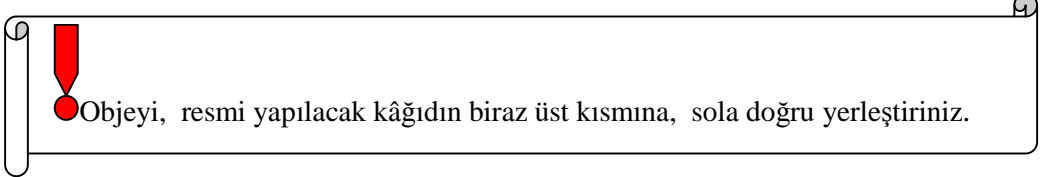
1. Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmalarını inceleyiniz.

2. Dokulu doğal objelerden hacimli etüt çalışması için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.

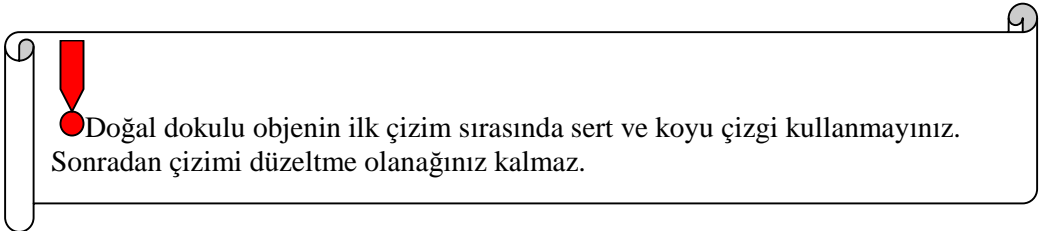
3. Resim kâğıdını, doğal dokulu objenin görüntüsüne uygun olarak, resim altlığına selafon bantla tutturunuz.

4. Doğal dokulu objeyi beyaz bir zemin üzerine, sol yandan ışık alacak şekilde yerleştiriniz.

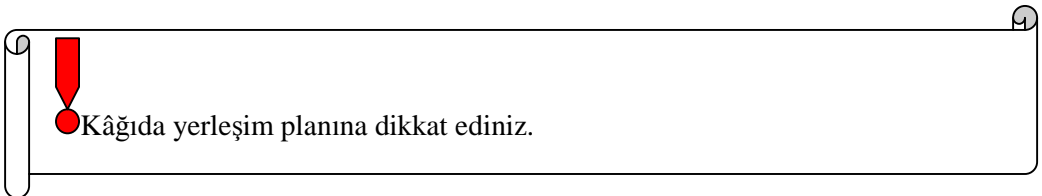

5. Resim kâğıdının sol alt tarafına, adınızı, soyadınızı, numaranızı ve işlemin adını yazınız.

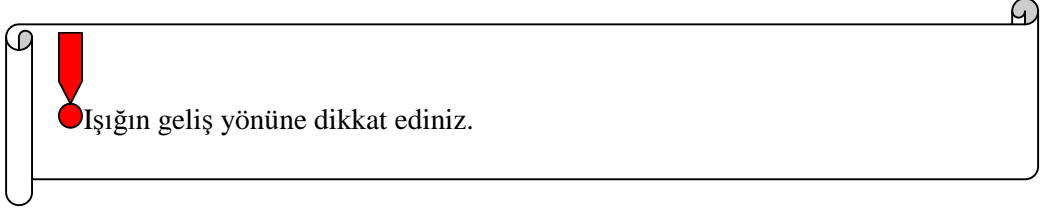
6. Doğal dokulu objeyi dikkatli gözlemleyerek inceleyiniz. Kütle halinde, bütün olarak görmeye çalışınız.

7. Çok hafif ve araştırma çizgileriyle, ayrıntıya inmeden, en yakın geometrik biçimlerle objenin kâğıda yerleştirme planını yapınız.

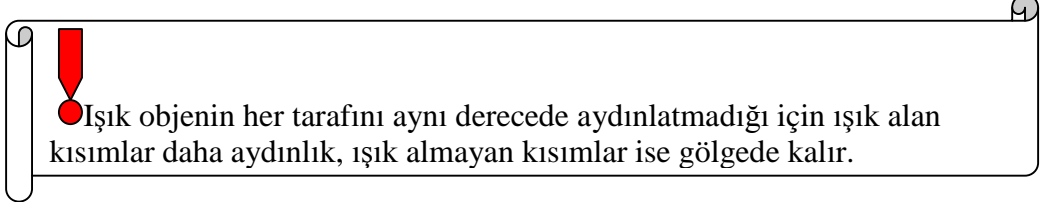

8. Objeyi genel hatlarıyla çok hafif araştırma çizgileriyle çiziniz.

9. Işığın geliş yönüne göre, açık-koyu değerlerini belirleyerek ışığın geldiği bölgeyi mümkün olduğunca açık bırakarak çiziniz.

(Bakınız Açık-Koyu Işık-Gölge modülüne.)

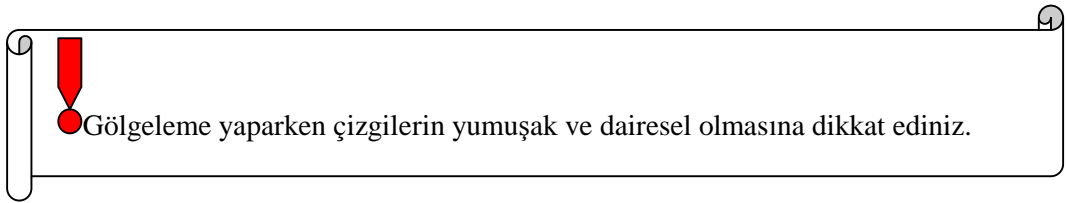

10. Ojenin dokusunu, karakterini yansıtan birim biçimleri büyüteçle inceleyiniz.

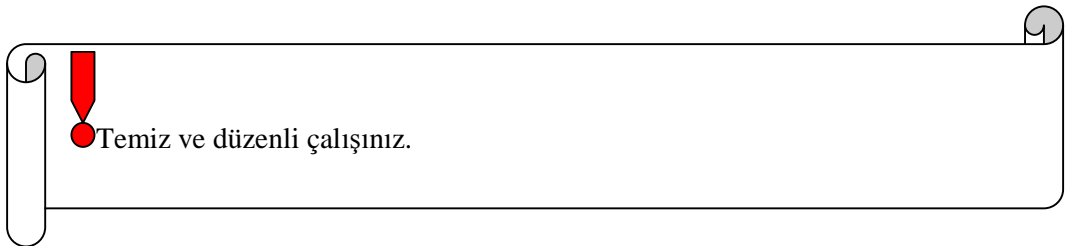
11. Objenin birim biçim sistemini büyüteçle inceleyip, sistemin nasıl tekrarlandığını belirleyiniz.

12. Objeye göre birim biçim ve birim biçim sistemini oranlayarak çiziniz.

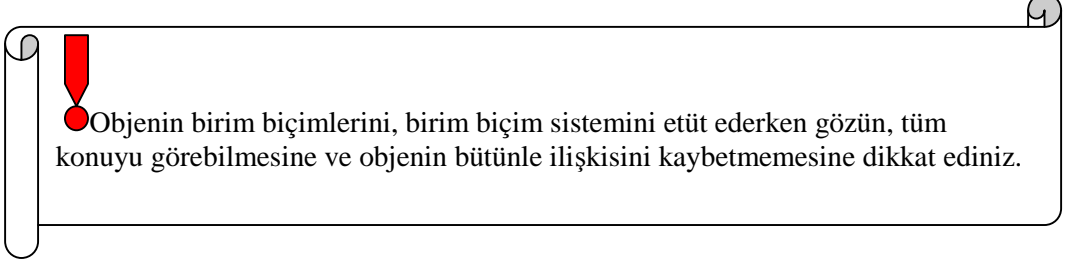
13. Kaleminizi biraz yan tutarak yumuşak gölgeleme yapınız.

14. Objenin birim biçimlerini ve birim biçim sistem yapısını dikkate alarak ışığın geliş yönüne göre nokta-çizgi, açık-koyu, ışık-gölge ile karakalem tekniğine uygun hacimli etüdünü yapınız.

15. Etütte gölgeleme yaparken, en açık ton değerinden başlayarak en koyu ton değerine doğru gidiniz.

16. Objenin en koyu kısımlarını belirginleştiriniz.

17. Objenin birim biçimlerini, birim biçim sistemini gerçekçi olarak etüt ediniz.

Yukarıda dokulu objelerden hacimli karakalem etütler çalışarak kazandığınız becerileri aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2. Örnek çalışmaları incelediniz mi?		
3. Araç gereçleri temin ettiniz mi?		
4. Karakteristik doku yapısı belirgin olan doğal obje seçtiniz mi?		
5. Objeyi beyaz bir zemin üzerine sol yandan ışık alacak şekilde yerleştirdiniz mi?		
6. Çizim süresince sabit bir noktadan baktınız mı?		
7. Objenin resim kâğıdına yerleştirme planını yaptınız mı?		
8. Objeyi resim kâğıdına yerleştirme planına dikkat ederek çizdiniz mi?		
9. Objenin genel hatlarını ölçü oran kurallarına göre çizdiniz mi?		
10. Işığın geliş yönüne ışıklı kısımları belirleyerek bastırmadan çizdiniz mi?		
11. Objenin doğal dokusunu karakteristik yapısını yansıtan birim biçimlerini ve sistemini büyüteçle inceleyip belirlediniz mi?		
12. Objenin büyüklüğüne göre birim biçimlerini ve birim biçim sistemini çizdiniz mi?		
13. Objenin karakteristik doku yapısını dikkate alarak nokta - çizgi, ışık - gölge ile karakalem tekniğine uygun hacimli etüdünü yaptınız mı?		
14. Objenin karakteristik dokusunu, bir bölümünü etüt ederken gözün, tüm konuyu görebilmesine parçanın bütünle ilişkisini kaybetmemesine dikkat ettiniz mi?		
15. Objenin doku karakterini gerçeğine uygun olarak etüt ettiniz mi?		
16. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
17. Size verilen aşamalara uygun çalıştınız mı?		
18. Temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, uygun ortam sağlandığında dokuları belirgin objelerden guaj boyama tekniğine uygun renkli etütler yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Basılı ve görsel kaynaklardan renkli obje etüt örneklerini araştırarak sınıfta inceleyiniz.

2. DOKULU OBJELERDEN RENKLİ ETÜTLER

2.1. Guaj Boya Tekniği

Guaj boya su ile çözünürlüğünün olması ve kapatıcı özelliğinden dolayı tercih edilir. Düz yüzey üzerinde hazırlanan boya çabuk kuruyacağından düz boyamalar elde edilemez. Guajda kıvam önemli bir faktördür. Yoğun biçimde kullanıldığında, çatlama yaptığı için sürülmeden önce koyu ayran kıvamını oluşturarak fırçadan akmakla akmamak arası koyuluğunun sağlanacak şekilde hazırlanması gerekmektedir. Guaj boya tekniğinde önerilen kâğıt Amerikan Bristol resim kâğıdıdır.

2.2. Renkli Etüt Çalışmasında Dikkat Edilecek Noktalar

- Objeye renkli etütüne başlanmadan önce obje dikkatlice gözlemlenerek incelenmelidir.
- Objeye üzerindeki renk ve renk tonları incelenip analiz edilmelidir.
- Objeye üzerindeki en açık renk ve tonlardan başlayarak renklendirilmelidir.
- Guaj boyanın kuruduktan sonra renk tonları çok az değişir ve matlaşır bu özelliğine dikkat edilmelidir.
- Guaj boya da kıvam çok iyi ayarlanmalı, ne çok sulu ne çok katı kıvam kullanılmalıdır.

2.3. Renkli Etüt Örnekleri

Resim 2.1: Objelerin renkli etütleri

Resim 2.2: Objelerin renkli etütleri

Resim 2.3: Objelerin renkli etütleri

UYGULAMA FAALİYETİ

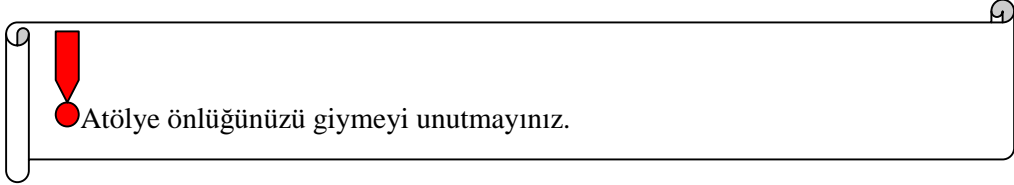
Resim 2.4: Objelerin renkli etütleri

Kullanılan Araç ve Gereçler

- Karakteristik doku yapısı belirgin olan dokulu doğal objeler
- Basılı ve görsel kaynaklardan doğal dokulu objelerin renkli etüt örnek çalışmaları
- Resim altlığı
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında
- Resim kalemleri: HB ve B serisi
- Silgi
- Büyüteç
- Guaj boyalar
- Fırçalar (0-1-2-3 numaralı)
- Palet
- Su kabı
- Kâğıt havlu

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda dokuları belirgin objelerden guaj boyama tekniğine uygun renkli etütler yapmış olacaksınız.

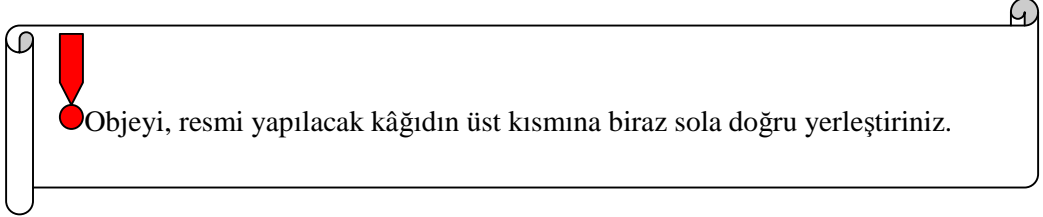
1. Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmalarını inceleyiniz.

2. Dokulu objelerden hacimli renkli etüt çalışması için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.

3. Resim kâğıdını, doğal dokulu objenin görüntüsüne uygun olarak, resim altlığına selefon bantla tutturunuz.

4. Doğal dokulu objeyi beyaz bir zemin üzerine, sol yandan ışık alacak şekilde yerleştiriniz.

5. Resim kâğıdının sol alt tarafına, adınızı, soyadınızı, numaranızı ve işlemin adını yazınız.

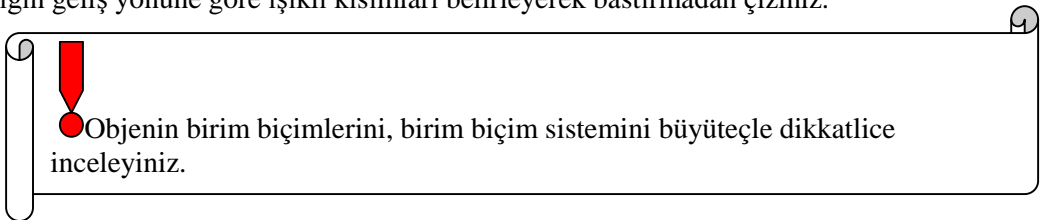
6. Doğal dokulu objenin genel hatlarını ölçü-oran kurallarına göre dikkat ederek inceleyiniz.

7. Çizim süresince sabit bir noktadan bakınız.

8. Objenin, resim kâğıdına yerleştirme planını yapınız.

9. Objenin HB kurşun kalemle genel hatlarını ölçü oran kurallarına göre bastırmadan çiziniz.

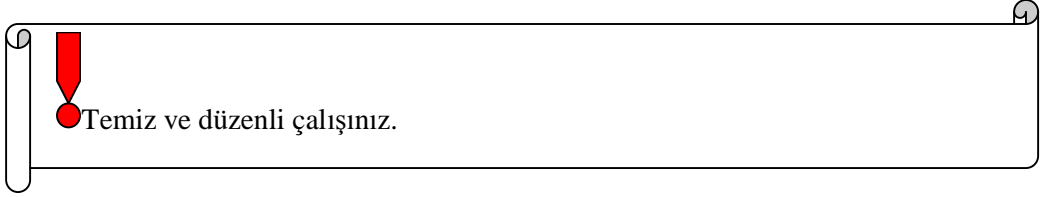
10. Işığın geliş yönüne göre ışıklı kısımları belirleyerek bastırmadan çiziniz.

11. Objenin büyüklüğüne göre, kurşun kalemle birim biçim sistemlerini oranlayarak tüm ayrıntılarını çiziniz.

12. Objenin üzerindeki renkleri ve tonlarını inceleyerek belirleyiniz.

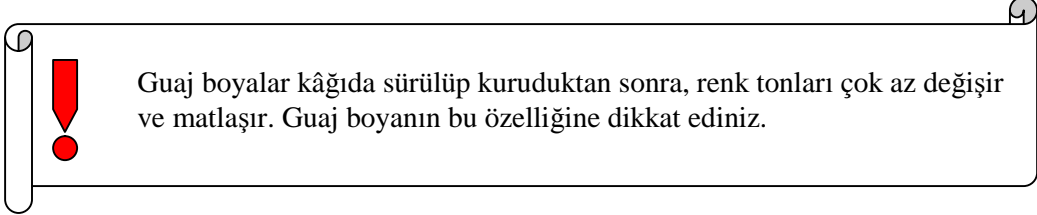
13. Objenin renklerini ve tonlarını guaj boya paletinde bulunuz.

14. Bulduğunuz renkleri sırası ile en açık tonlardan başlayarak doğal obje üzerindeki birim biçim, birim biçim sisteminin dağılımına göre guaj boya tekniğine uygun renklendiriniz.

Renk Modülündeki Guaj Boya Tekniğine Bakınız !

15. Objede üzerindeki birim biçim ve birim biçim sistemini asıl renklerine uygun olarak tüm detaylarını ince fırça ile guaj boya tekniğine uygun renklendiriniz.

16. Objenin doku karakterini birim biçimlerini, birim biçim sistemini gerçekçi olarak guaj boya tekniğine göre renkli etüt ediniz

Resim 2.5: Objelerin renkli guaj etüdü

Uygulama sırasında bir sorunla karşılaşırsanız öğretmeninizden yardım alınız.

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

UYGULAMALI TEST

Kullanılan Araç ve Gereçler

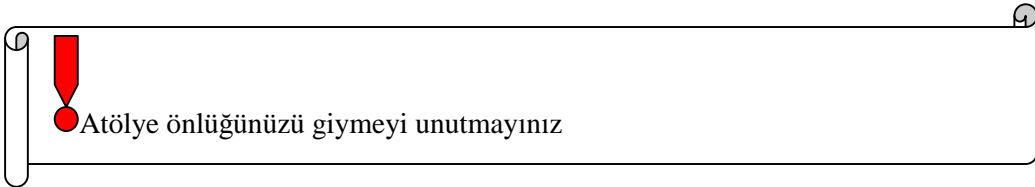
- Karakteristik doku yapısı belirgin olan dokulu doğal objeler
- Basılı ve görsel kaynaklardan doğal dokulu objelerin renkli etüt örnek çalışmaları,
- Resim altlığı
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında
- Resim kalemleri: HB ve B serisi
- Silgi
- Büyüteç
- Guaj boyalar
- Fırçalar (0-1-2-3 numaralı)
- Palet
- Su kabı
- Kâğıt havlu

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda dokuları belirgin objelerden guaj boyama tekniğine uygun renkli etüt yapmış olacaksınız.

➤ **Yukarıda verilen objenin Guaj boya tekniği ile etüdünü renklendiriniz.**

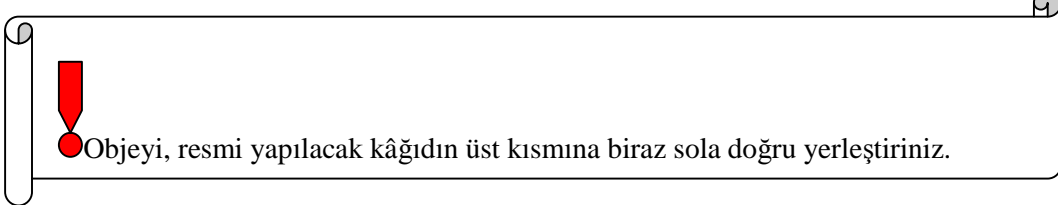
1. Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmalarını inceleyiniz.

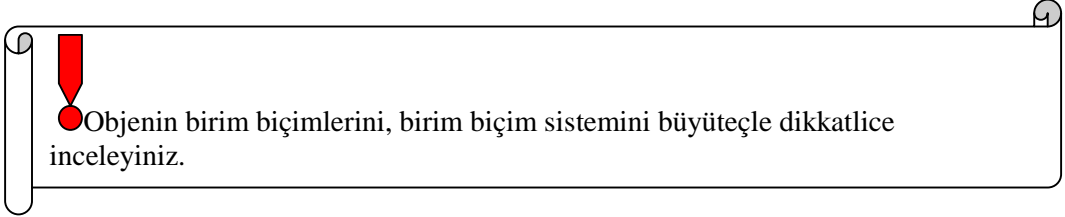
2. Dokulu objelerden hacimli renkli etüt çalışması için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.

3. Resim kâğıdını, doğal dokulu objenin görüntüsüne uygun olarak, resim altlığına sefona bantla tutturunuz.

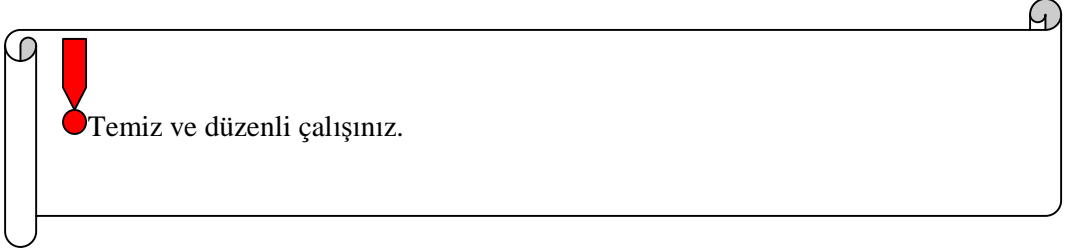
4. Doğal dokulu objeyi beyaz bir zemin üzerine, sol yandan ışık alacak şekilde yerleştiriniz.

5. Resim kâğıdının sol alt tarafına, adınızı, soyadınızı, numaranızı ve işlemin adını yazınız.
6. Doğal dokulu objenin genel hatlarını ölçü-oran kurallarına göre dikkat ederek inceleyiniz.
7. Çizim süresince sabit bir noktadan bakınız
8. Objenin, resim kâğıdına yerleştirme planını yapınız.
9. Objenin HB kurşun kalemle genel hatlarını ölçü-oran kurallarına göre bastırmadan çiziniz.
10. Işığın geliş yönüne göre ışıklı kısımları belirleyerek bastırmadan çiziniz.

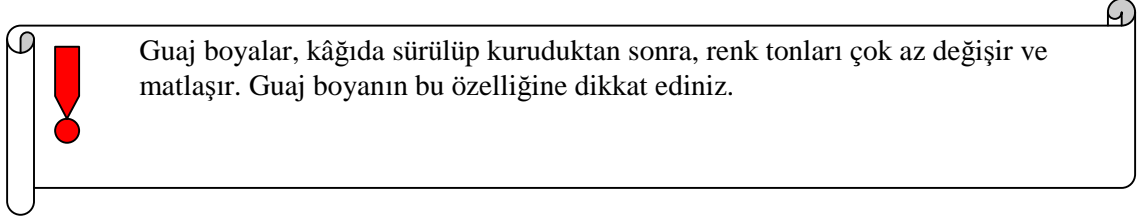
11. Objenin büyüklüğüne göre kurşun kalemle birim biçim sistemlerini oranlayarak tüm ayrıntılarını çiziniz.
12. Objenin üzerindeki renkleri ve tonlarını inceleyerek belirleyiniz.
13. Objenin renklerini ve tonlarını guaj boyaları karıştırarak palette bulunuz.

14. Bulduğunuz renkleri sırası ile en açık tonlardan başlayarak doğal obje üzerindeki birim biçim, birim biçim sisteminin dağılımına göre guaj boya tekniğine uygun renklendiriniz.

Renk Modülündeki Guaj Boya Tekniğine Bakınız !

15. Öbje üzerindeki birim biçim ve birim biçim sistemini asıl renklerine uygun olarak tüm detaylarını ince fırça ile guaj boya tekniğine uygun renklendiriniz.

16-Öbjenin doku karakterini birim biçimlerini, birim biçim sistemini gerçekçi olarak guaj boya tekniğine göre renkli etüt ediniz.

Not: Uygulama sırasında bir sorunla karşılaşsanız öğretmeninizden yardım alınız.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Uygulamalı Test”e geçiniz.

UYGULAMALI TEST

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2. Örnek çalışmaları incelediniz mi?		
3. Araç gereçleri temin ettiniz mi?		
4. Karakteristik doku yapısı belirgin olan doğal obje seçtiniz mi?		
5. Objeyi beyaz bir zemin üzerine yerleştirdiniz mi?		
6. Resim kâğıdını objenin görüntüsüne uygun yerleştirdiniz mi?		
7. Objeyi dikkat ederek incelediniz mi?		
8. Objenin resim kâğıdına yerleştirme planını yaptınız mı?		
9. Objeyi, yerleştirme planına dikkat ederek çizdiniz mi?		
10. Objenin genel hatlarını ölçü-oran kurallarına göre çizdiniz mi?		
11. Işığın geliş yönüne göre ışıklı kısımları belirleyerek bastırmadan çizdiniz mi?		
12. Objenin birim biçimlerini ve birim biçim sistemini büyüteçle inceleyip belirlediniz mi?		
13. Objenin birim biçimlerini ve birim biçim ve sistemini ayrıntıları ile çizdiniz mi?		
14. Objenin üzerindeki renkleri ve tonları inceleyerek belirlediniz mi?		
15. Objenin renklerini ve tonlarını guaj boya karıştırarak palette buldunuz mu?		
16. Bulduğunuz renkleri sırası ile en açık tonlardan başlayarak guaj boya tekniğine uygun renklendirdiniz mi?		
17. Objeye üzerindeki dokunun tüm detayların gerçekçi olarak ince fırça ile renklendirdiniz mi?		
18. Guaj boya tekniğinin özelliklerine dikkat ettiniz mi?		
19. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
20. Size verilen aşamalara uygun çalıştınız mı?		
21. Temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, gerekli atölye ortamı sağlandığında objenin dokusal yapısından yararlanarak özgün doku yüzey düzenlemelerini kompozisyon ilkelerine uygun çizmiş olacaksınız.

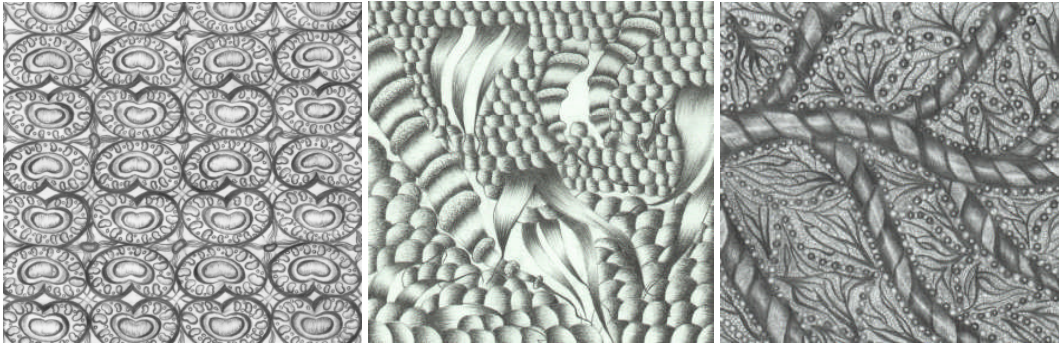
ARAŞTIRMA

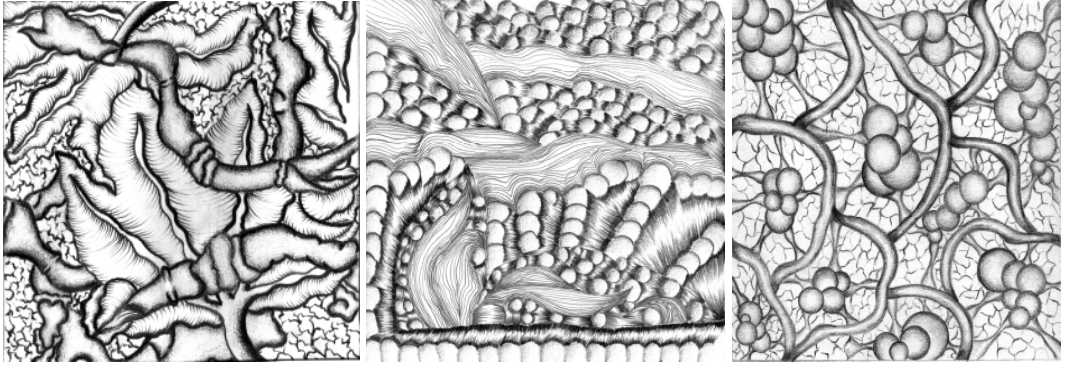
- Çeşitli sanatsal ve görsel basılı kaynaklardan, internetten yararlanarak kompozisyon ilkeleri ile ilgili bilgi toplayıp sınıfta sununuz.
- Çeşitli görsel ve sanatsal kaynaklardan kompozisyon örneklerini inceleyiniz.
- İncelediğiniz kompozisyon örneklerini sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. DOKULU OBJELERDEN ÖZGÜN YÜZEY DÜZENLEMELERİ

- Uygulamayı yapabilmek için tasarı ilkeleri modülünde kompozisyon oluşturma konusunda verilen bilgilere bakınız.

3.1. Örnekler

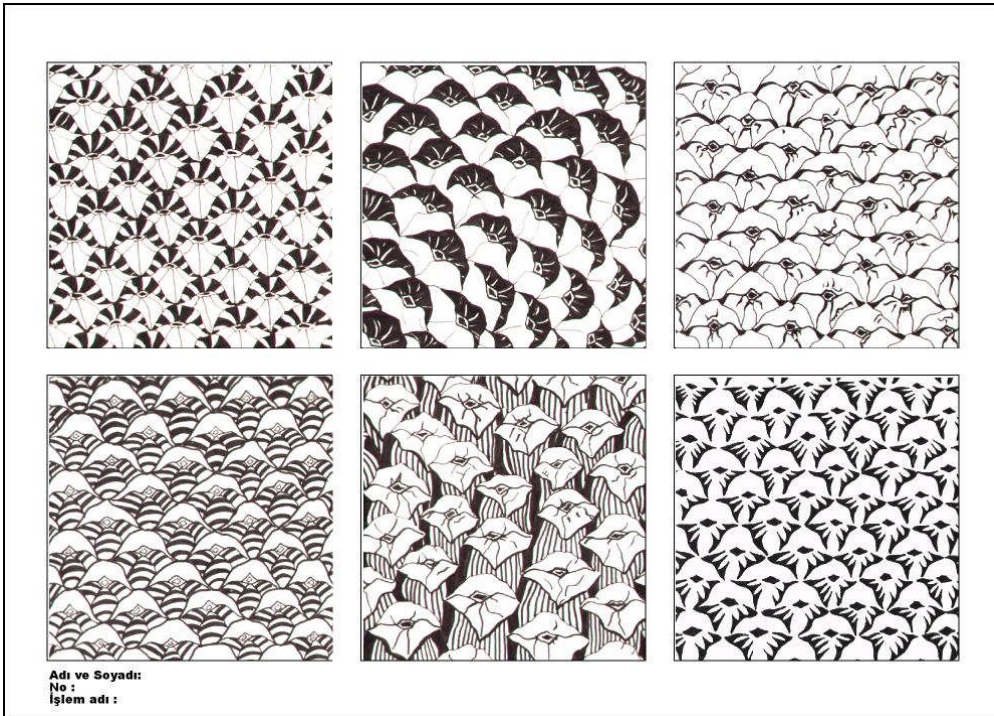

Resim 3.1: Karakalem tekniği ile kompozisyon ilkelerine uygun özgün yüzey düzenlemeleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Resim 3.2

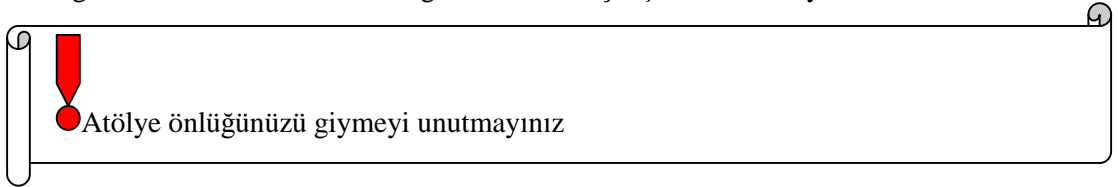
Resim 3.3

Kullanılan Araç ve Gereçler

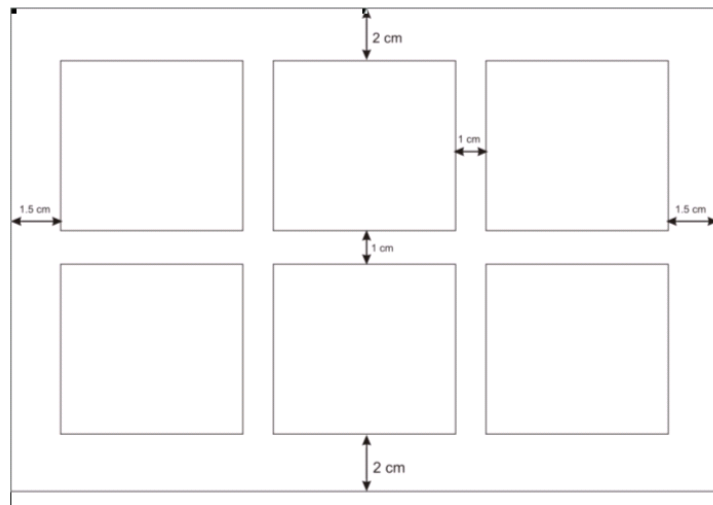
- Doğal dokulu objelerden yapılan karakalem ve renkli etüt çalışmaları
- Basılı ve görsel kaynaklardan örnek, doğal dokulu objelerden doku yorum çalışmaları.
- Resim altlığı
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında
- Resim kalemleri: HB ve B serisi
- Silgi
- 45° cetvel

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda özgün doku yüzey düzenlemelerini kompozisyon ilkelerine uygun yapmış olacaksınız.

1. Bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmaları inceleyiniz.

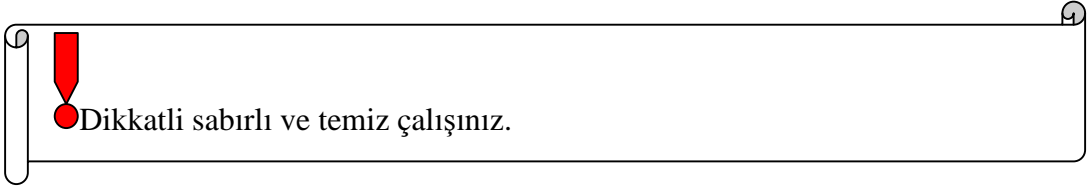
2. Yüzey içine doku yorum çalışmaları için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz

3. Resim kâğıdını resim altlığına selafon bantla tutturunuz.
4. Resim kâğıdını sol alt tarafına, adınızı, soyadınızı, numaranızı ve işlemin adını yazınız.
5. Resim kâğıdının kenarlarından 2cm ve aralarında 1cm boşluk olan, 6 tane 10x10 cm ölçülerinde, kareler çiziniz
6. Kompozisyon ilkelerine uygun altı farklı özgün doku yorumlarıyla yüzey düzenlemeleri yapınız

Bakınız Form Biçim Çağrışımların ve Kompozisyon modülünden Tasar ilkeleri

7. Kareler içine objenin dokusundan yola çıkarak, birim biçim ve birim biçim sistemini göz önünde bulundurarak özgün doku yüzey düzenlemeleri yapınız.

8. Doğal dokulu objenin karakteristik doku sistemine dikkat ederek özgün yüzey çalışmaları yaparken yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi, duygularınızı kullanarak kompozisyonlar oluşturunuz.
9. Özgün doku yorumlarıyla yüzey düzenlemeleri yaparken nokta-çizgi, leke, açık-koyu tasarım öğelerini kullanınız.

Bakınız Nokta Çizgi-Açık Koyu modülüne !

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Uygulama sırasında sorun ile karşılaşırsanız öğretmeninizden yardım alınız.

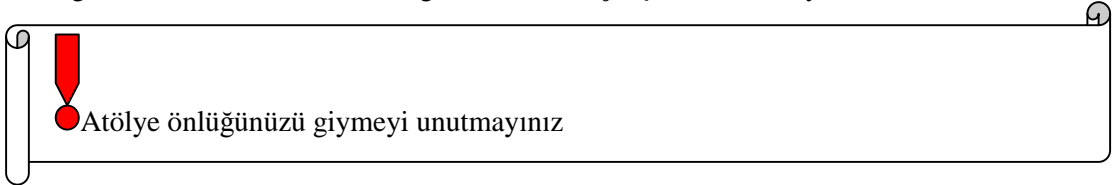
UYGULAMALI TEST

Kullanılan Araç ve Gereçler

- Doğal dokulu objelerden yapılan karakalem ve renkli etüt çalışmaları
- Basılı ve görsel kaynaklardan örnek, doğal dokulu objelerden doku yorum çalışmaları
- Resim altlığı
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında
- Resim kalemleri: HB ve B serisi
- Silgi.
- 45° cetvel

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda özgün doku yüzey düzenlemelerini kompozisyon ilkelerine uygun yapmış olacaksınız.

1. Bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmaları inceleyiniz.

2. Yüzey içine doku yorum çalışmaları için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz

3. Resim kâğıdını resim altlığına telefon bantla tutturunuz.

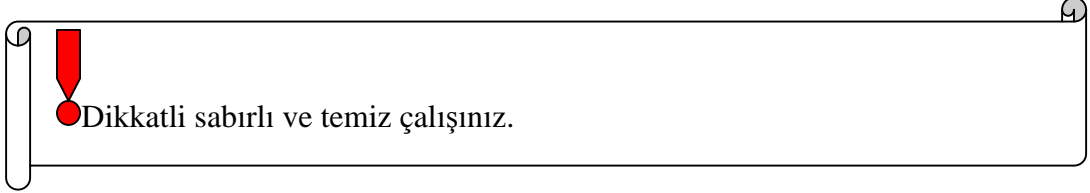
4. Resim kâğıdını sol alt tarafına, adınızı, soyadınızı, numaranızı ve işlemin adını yazınız.

5. Resim kâğıdının kenarlarından 2cm ve aralarında 1cm boşluk olan, 6 tane 10x10 cm ölçülerinde, kareler çiziniz.

6. Kompozisyon ilkelerine uygun altı farklı özgün doku yorumlarıyla yüzey düzenlemeleri yapınız.

Bakınız Form Biçim Çağrışımların ve kompozisyon modülünden tasar ilkeleri!

7. Kareler içine objenin dokusundan yola çıkarak, birim biçim ve birim biçim sistemini göz önünde bulundurarak özgün doku yüzey düzenlemeleri yapınız.

8. Doğal dokulu objenin karakteristik doku sistemine dikkat ederek özgün yüzey çalışmaları yaparken yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi, duygularınızı kullanarak kompozisyonlar oluşturunuz.

9. Özgün doku yorumlarıyla yüzey düzenlemeleri yaparken nokta-çizgi, leke, açık-koyu tasarım öğelerini kullanınız.

Bakınız Nokta Çizgi-Açık Koyu modülüne

Uygulama sırasında sorun ile karşılaşırsanız öğretmeninizden yardım alınız.

Yüzey içine doku yorumları çalışarak kazandığınız becerileri aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2. Örnek çalışmaları incelediniz mi?		
3. Araç gereçleri temin ettiniz mi?		
4. Resim kâğıdına verilen ölçülere uygun altı tane 10x10 cm ölçülerinde kareler çizdiniz mi?		
5. Özgün doku yorumlarıyla yüzey düzenlemeleri yaparken kompozisyon ilkelerine dikkat ettiniz mi?		
6. Objenin karakteristik doku yapısından yola çıkarak özgün yüzey düzenlemeleri yaptınız mı?		
7. Yüzey çalışmaları yaparken, yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi kullanarak kompozisyonlar oluşturduğunuz mu?		
8. Yüzey düzenlemeleri yaparken nokta-çizgi, leke, açık koyu tasarım öğelerini kullandınız mı?		
9. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
10. Size verilen aşamalara uygun çalıştınız mı?		
11. Temizliğe düzene dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, gerekli atölye ortamı sağlandığında, yüzey düzenlemelerini, guaj boya tekniğine uygun objenin kendi renginden yola çıkarak veya renk uyumlarına göre renklendirebileceksiniz.

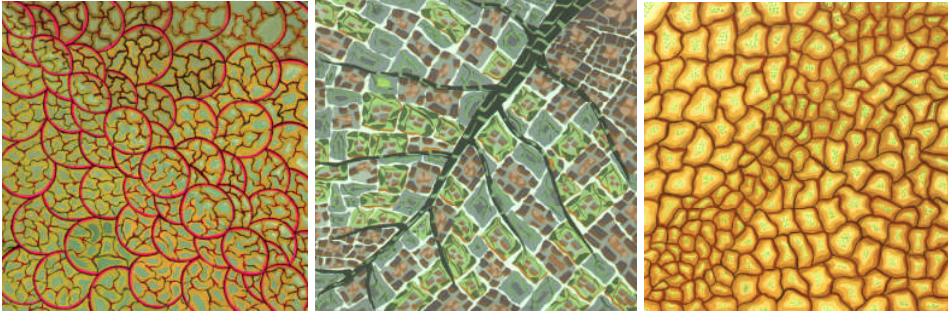
ARAŞTIRMA

- Sanatsal ve görsel basılı kaynaklardan, internetten yararlanarak renk uyumları hakkında bilgi araştırınız.
- Çeşitli görsel ve sanatsal kaynaklardan renkli kompozisyon örneklerini inceleyiniz.
- İncelediğiniz renkli kompozisyon örneklerini sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

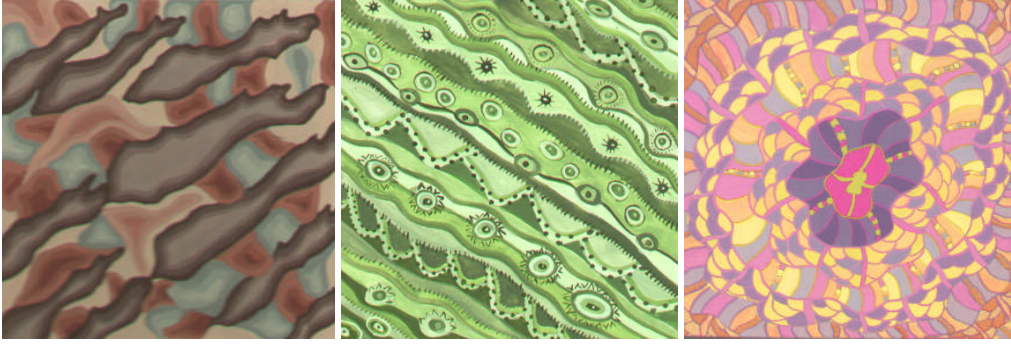
4. ÖZGÜN YÜZEY DÜZENLEMELERİNİ RENKLENDİRME

- Uygulamayı yapabilmek için renk modülünde renk uyumları konusunda verilen bilgilere bakınız.

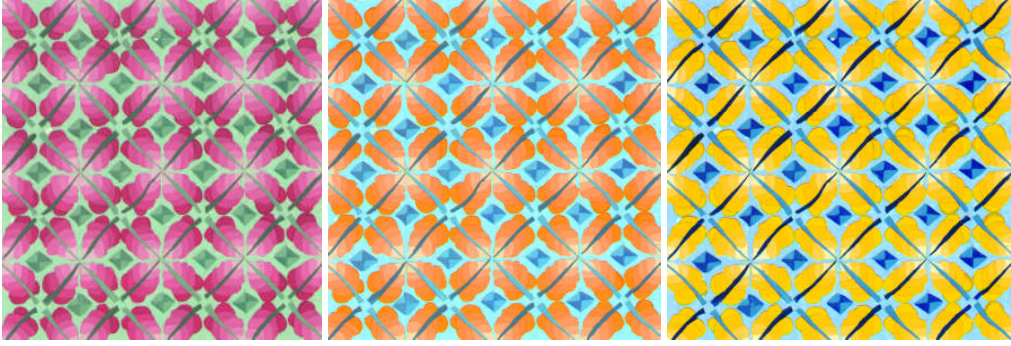
4.1. Örnekler

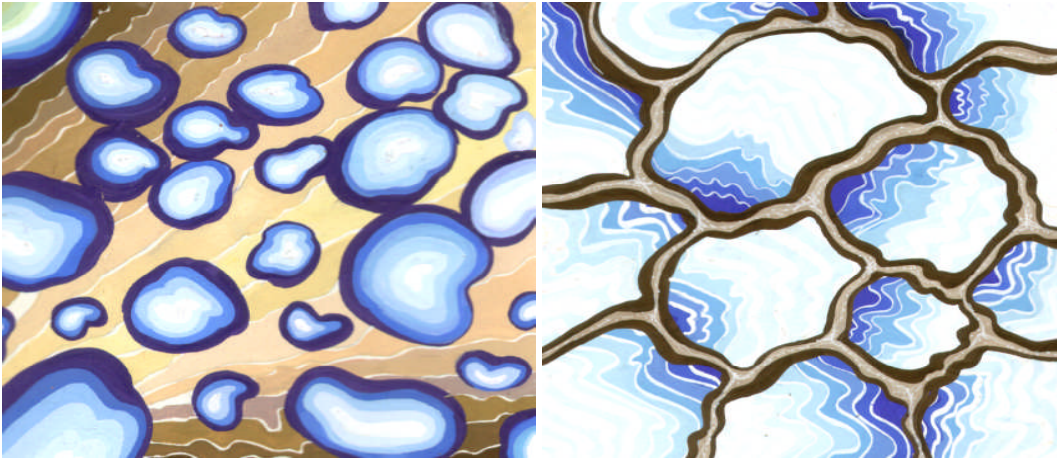
Resim 4.1: Yaprak etüdünden yorum çalışmaları.

Resim 4.2: Ağaç, denizkestanesi ve soğan objelerinden yorum çalışmaları.

Resim 4.3: Yaprak etüdünden renk kontrast uyumlarından özgün doku yorumları.

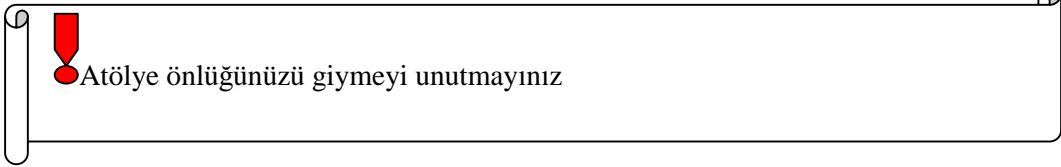
Resim 4.4: Kuş tüy etüdünden renk uyumlarından özgün doku yorumları.

UYGULAMA FAALİYETİ

- Doğal dokulu objelerden yapılan karakalem ve renkli etüt çalışmaları
- Basılı ve görsel kaynaklardan, doğal dokulu objelerden renkli etüt örnek çalışmaları.
- Doğal dokulu objelerden yorum araştırmaları ,
- Resim altlığı
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında,
- Resim kalemi HB
- Silgi
- Guaj boyalar
- Fırçalar
- Palet
- Kâğıt havlu
- Su kabı

Aşağıdaki işlemleri tamamladığımızda özgün doku yorumlarını renklendirmiş olacaksınız.

1. Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmaları inceleyiniz.

2. Özgün doku yorumlarını renklendirmek için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.

3. Resim kâğıdını resim altlığına selafon bantla tutturunuz.

4. Yapılan özgün doku yorumlarından en uygun olan bir tanesini seçiniz.

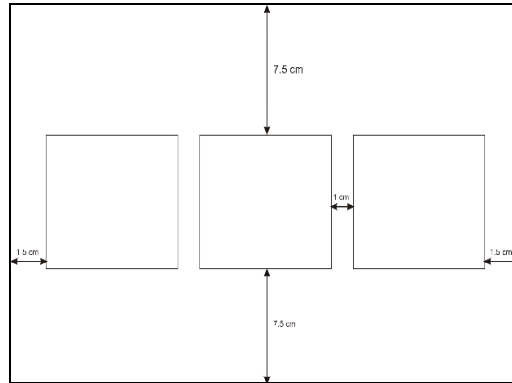

Resim4.5: Seçilen özgün doku yorumu

5. 25x35 cm resim kâğıdına yanlarından 1,5 cm alttan ve üstten 7,5 cm ve aralarında 1 cm olan 3 tane 10x10 cm kare çiziniz.

6. Karelere, seçilen özgün doku yorumunu tekrarlayarak çiziniz

7. Çizilen objenin kendi doğal renginden veya renk uyumlarından yola çıkarak yüzey üzerinde renk araştırması yapınız.

Resim 4.6: Özgün doku yorum renklendirilmesi çizim ölçüleri

⚠️ Temiz ve düzenli çalışınız.

8. Renk araştırması yaparken doğal objenin kendi doğal rengini ve ya renk uyumlarını kullanarak yüzeyi guaj boya tekniğine uygun renklendiriniz.

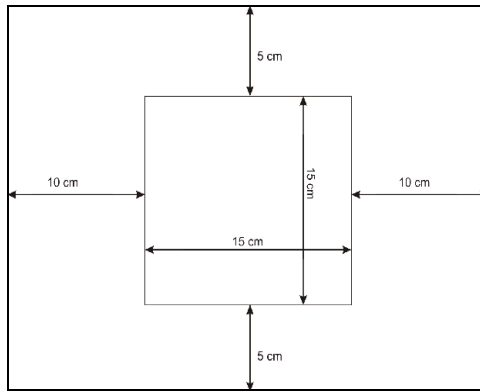

Resim: 4.7: Seçilen özgün doku yorumunun renk uyumlarına göre renklendirilmesi

Yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi, duygularınızı kullanarak renklendiriniz.

9. Renklendirdiğiniz dokuların yorumlarından birini seçiniz

10. Seçilen özgün doku yorumunu 25x35 cm boyutlarında resim kâğıdına 15x15 cm içine yerleştirerek kurşun kalemle hafifçe çiziniz.

Resim 4.8: özgün doku yorumunun çizim ölçüleri

! Guaj boya tekniğini, kurallara uygun dikkatlice uygulayınız.

11. Seçilen özgün doku yorumuna göre aynısını renklendiriniz.

Şekil 4.9: Renk uyumlarından en uygun alanın seçilmesi

! Dikkatli ve sabırla çalışınız

Uygulama sırasında sorun ile karşılaşırsanız öğretmeninizden yardım alınız.

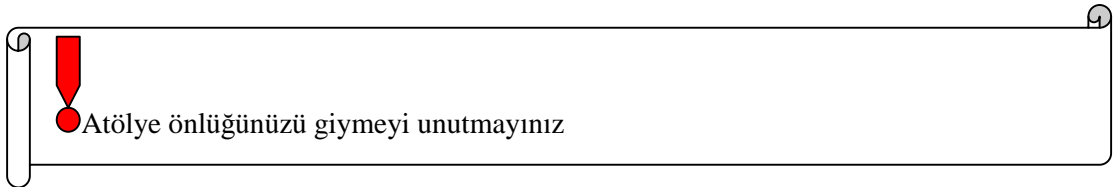
UYGULAMALI TEST

Kullanılan Araç ve Gereçler:

- Doğal dokulu objelerden yapılan karakalem ve renkli etüt çalışmaları
- Basılı ve görsel kaynaklardan, doğal dokulu objelerden renkli etüt örnek çalışmaları.
- Doğal dokulu objelerden yorum araştırmaları
- Resim altlığı
- Resim kâğıdı 25x30 cm boyutlarında
- Resim kalemi HB
- 8. Silgi
- 9. Guaj boyalar
- 10. Fırçalar
- 11. Palet
- 12. Kâğıt havlu
- 13. Su kabı

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda özgün doku yorumlarını renklendirmiş olacaksınız.

1. Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmaları inceleyiniz.

2. Özgün doku yorumlarını renklendirmek için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.

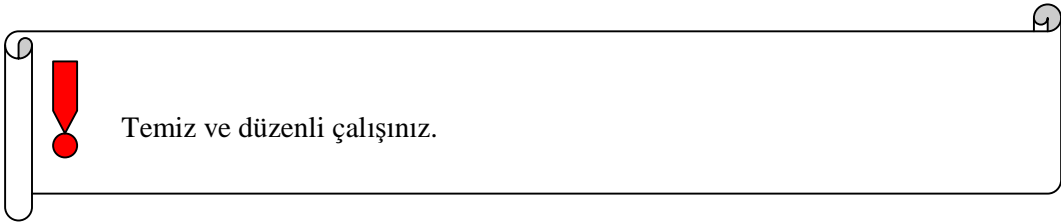
3. Resim kâğıdını resim altlığına selafon bantla tutturunuz.

4. Yapılan özgün doku yorumlarından en uygun olan bir tanesini seçiniz.

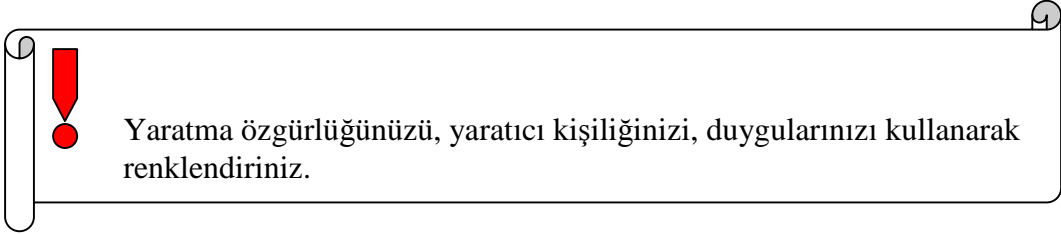
5. 25x35 cm resim kâğıdına yanlarından 1,5 cm alttan ve üstten 7,5 cm ve aralarında 1 cm olan 3 tane 10x10 cm kare çiziniz.

6. Karelere, seçilen özgün doku yorumunu tekrarlayarak çiziniz

7. Çizilen objenin kendi doğal renginden veya renk uyumlarından yola çıkarak yüzey üzerinde renk araştırması yapınız.

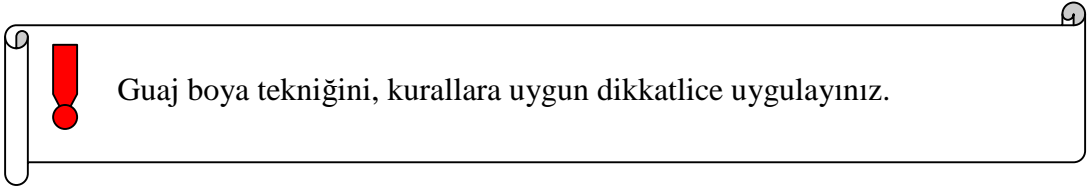

8. Renk araştırması yaparken doğal objenin kendi doğal rengini ve ya renk uyumlarını kullanarak yüzeyi guaj boya tekniğine uygun renklendiriniz.

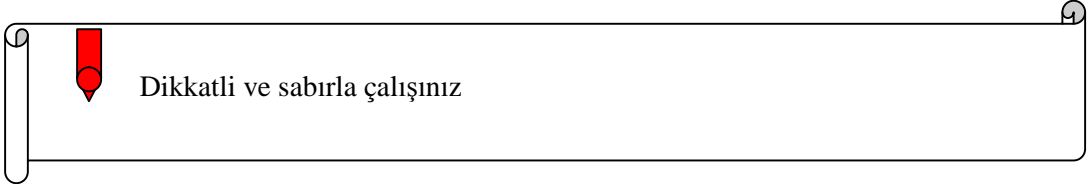

9. Renklendirdiğiniz (özgün buluş) dokuların yorumlarından birini seçiniz.

10. Seçilen özgün doku yorumunu 25x30 cm boyutlarında resim kâğıdına 15x15 cm içine yerleştirerek kurşun kalemle hafifçe çiziniz.

11. Seçilen özgün doku yorumuna göre aynısını renklendiriniz.

 Uygulama sırasında sorun ile karşılaşırsanız öğretmeninizden yardım alınız.

Yukarıda özgün doku yorumlarını renklendirerek kazandığınız becerileri aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2. Örnek çalışmalarını incelediniz mi?		
3. Araç gereçleri temin ettiniz mi?		
4. Konuya en uygun özgün doku yorumlarından birini seçtiniz mi?		
5. Resim kâğıdına ölçülere uygun üç tane 10x10 cm ölçülerinde kareler çizdiniz mi?		
6. Seçilen özgün doku yorumunu tekrarlayarak karelere çizdiniz mi?		
7. Objenin kendi doğal renginden veya renk uyumlarından yola çıkarak renk araştırması yaptınız mı?		
8. Renk araştırması yaparken guaj boya tekniğine uygun renklendirdiniz mi?		
9. Yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi duygularınızı ekleyerek renklendirdiniz mi?		
10. Renklendirdiğiniz yorumlardan en uygun bir tanesini seçtiniz mi?		
11. Seçilen yorumu resim kâğıdına verilen ölçülerde yerleştirerek çizdiniz mi?		
12. Ölçülendirme yaparken standartlara uydunuz mu?		
13. Seçilen yorumun guaj boya tekniğine uygun aynısını renklendirdiniz mi?		
14. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
15. Size verilen aşamalara uygun çalıştınız mı?		
16. Temizlik düzene dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-5

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda, gerekli ortam sağlandığında orijinal çalışmayı sunuma hazır hale getirebileceksiniz

ARAŞTIRMA

- Sanatsal ve görsel basılı kaynaklardan yapılmış paspartu örneklerini inceleyiniz.

5. RENKLİ ÖZGÜN YÜZEY DÜZENLEMELERİNİ PASPARTULAMA

5.1. Paspartu

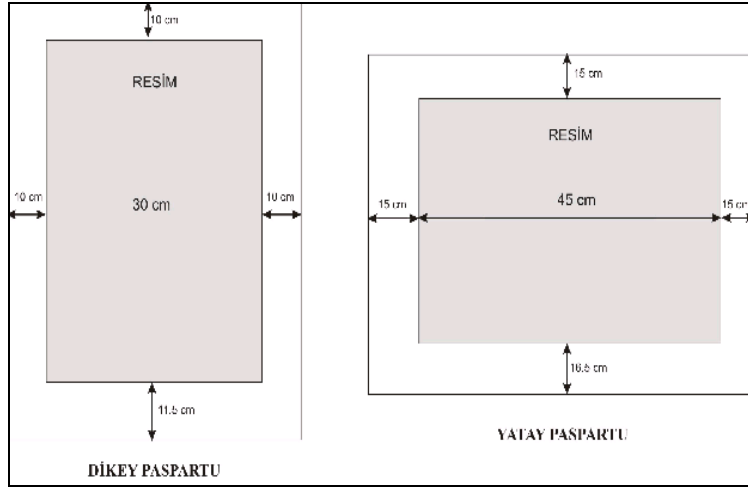
Çerçeve yapılması düşünülen resimlerin, fotoğrafların daha güzel görünmelerini sağlamak, duvara asılabilir hale getirmek ya da sergiye hazırlamak için kullanılan kâğıt, karton, mukavva, kumaş veya başka bir malzemeden yapılan çerçeve ile orijinal eser arasındaki ön çerçeve fonlara verilen isimdir.

Çerçevelenen asıl ürün paspartuyla cam arasında yer alabileceği gibi paspartu üzerinde açılan kendi büyüklüğündeki bir boşluğun altına da yerleştirilebilir. Paspartunun görevi, küçük boyutlu resimleri daha rahat algılanabilir kılan ve onları çerçeveden ayıran nötr bir zemin yaratmaktadır.

Paspartu daha çok sulu boya, baskı resim, fotoğraf gibi ürünlere uygulanır. Yağlı boya resimler boyutlu olduğu için bunlara paspartu yapılamaz

Paspartu yapılırken resmin dar kenarı santimetre cinsinden ölçülür ve üçte biri sağ, sol ve üst kısmına uygulanır, alt kısmı üçte bir olarak alınan ölçünün bir buçuk santimetre daha fazlası alınır, çünkü buraya resmi yapanın adı soyadı, resmin ismi ve tekniği yazılacaktır. Paspartu renk olarak mat olur ve yapılan çalışmayı toplar daha iyi görünmesini sağlar.

UYGULAMA FAALİYETİ

Resim 5.1: Dikey ve yatay paspartu çizim ölçüleri

Kullanılan Araç ve Gereçler

- Karton
- Maket bıçağı
- Yapıştırıcı
- 45° cetvel
- 5. Resim altlığı
- 6. HB Resim kalem
- 7. Silgi

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda sunum yapmak için paspartu hazırlamış olacaksınız.

1. Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmalarını inceleyiniz.

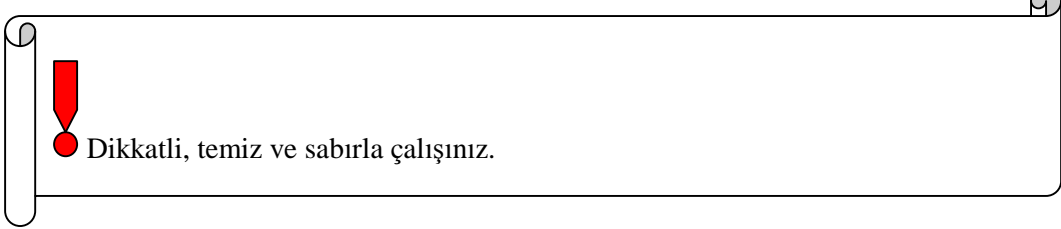
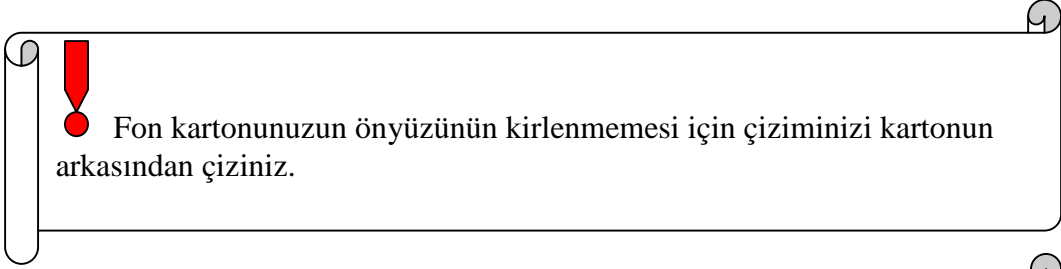
Atölye önlüğünüzü giymeyi unutmayınız.

2. Sunum yapmak için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.

3.Özgün doku yorum renklendirmesi için uygun fon kartonu rengi seçiniz.

(Özgün doku renklendirmesi için siyah fon kartonu seçiniz)

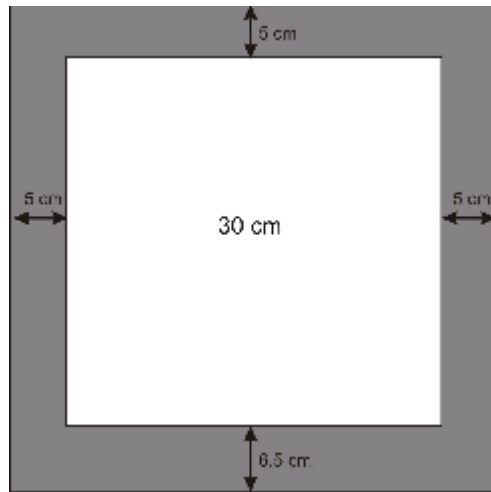
4.Fon kartonunu 27,5 x 25 cm boyutlarında kesiniz.

5. Fon kartonunun yanlarından ve üstünden 5 cm altından 6,5 cm boşluk bırakarak çerçeve çiziniz.

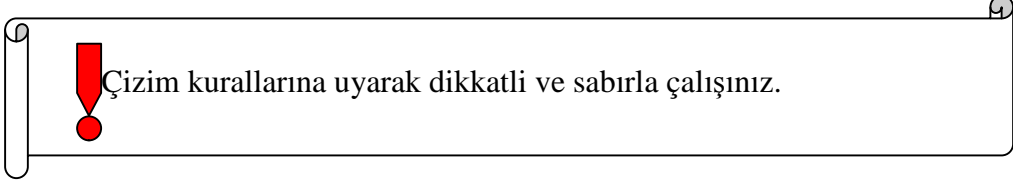
6. Resim altlığının üzerinde maket bıçağı ile çerçeveden kesip ortasını çıkartınız.

7. Hazırlanan özgün doku yorum renklendirmesinin kenarlarından 3 cm boşluk bırakarak resim altlığı üzerinde maket bıçağı ile kesiniz.

Resim 5.2: Özgün doku yorum renklendirilmesinin ölçüleri

8- Özgün doku yorum çalışmasının üstüne hazırladığınız çerçeveyi ölçülere uygun dikkatli şekilde yerleştirerek arkasından selafon bantla yapıştırınız.

Uygulama sırasında sorun ile karşılaşırsanız öğretmeninizden yardım alınız.

ÖLÇME DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet sonunda kazandıklarınızı aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. (...) Paspartu, çerçeve yapılması düşünülen resimlerin ve fotoğrafların daha güzel görünmelerini sağlamak, duvara asılabilir hale getirmek ya da sergiye hazırlamak için kullanılan kâğıt, karton, mukavva, kumaş veya başka bir malzemeden yapılan çerçeve ile orijinal eser arasındaki ön çerçeve fonlara verilen isimdir.
2. (...) Paspartu yaparken çerçevelenen asıl ürün paspartuyla cam arasında yer almamalıdır.
3. (...) Paspartunun görevi, küçük boyutlu resimleri daha rahat algılanabilir hale getirerek onları çerçeveden ayıran nötr bir zemin yaratmaktadır.
4. (...) Paspartu daha çok yağlı boya resimler için uygulanır.
5. (...) Paspartu renk olarak mat olur ve yapılan çalışmayı toplar daha iyi görünmesini sağlar.
6. (...) Paspartu yapımında kâğıt ve kumaş dışında başka malzemeler kullanılmamalıdır.

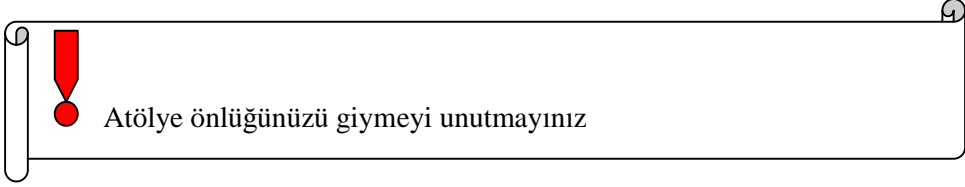
UYGULAMALI TEST

Kullanılan Araç ve Gereçler

- Karton
- Maket bıçağı
- Yapıştırıcı
- 45° cetvel
- Resim altlığı
- HB Resim kalem
- Silgi

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda sunum yapmak için paspartu hazırlamış olacaksınız.

1. Modül bilgi konularındaki örnekleri ve getirilen örnek çalışmalarını inceleyiniz.

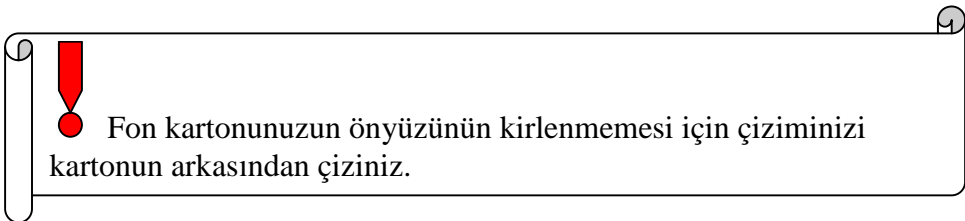

2. Sunum yapmak için kullanılacak araç ve gereçleri temin ediniz.

3. Özgün doku yorum renklendirmesi için uygun fon kartonu rengi seçiniz.

(Özgün doku renklendirmesi için siyah fon kartonu seçiniz)

4. Fon kartonunu 27,5 x 25 cm boyutlarında kesin.

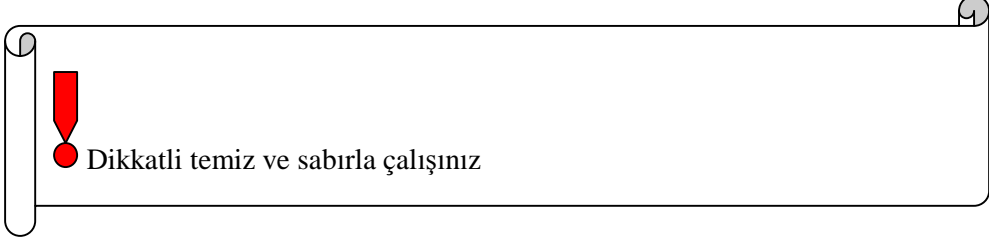

5. Fon kartonunun yanlarından ve üstünden 5 cm altından 6,5 cm boşluk bırakarak çerçeve çizin.

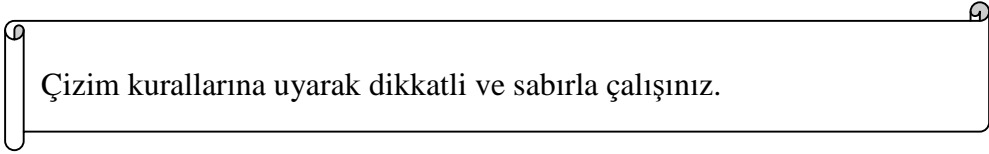
6. Resim altlığının üzerinde maket bıçağı ile çerçeveden kesip ortasını çıkartınız.

7. Hazırlanan özgün doku yorum renklendirmesinin kenarlarından 3 cm boşluk bırakarak resim altlığı üzerinde maket bıçağı ile kesiniz.

8. Özgün doku yorum çalışmasının üstüne hazırladığımız çerçeveyi ölçülere uygun dikkatli şekilde yerleştirerek arkasından selafon bantla yapıştırınız.

Yukarıda sunum için paspartu yaparak kazandığımız becerileri aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığımız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Bilgilerinizi gözden geçirdiniz mi?		
2. Örnek çalışmalarını incelediniz mi?		
3. Araç gereçleri temin ettiniz mi?		
4. Konuya en uygun özgün doku yorumlarından birini seçtiniz mi?		
5. Resim kâğıdına ölçülere uygun üç tane 10x10 cm ölçülerinde kareler çizdiniz mi?		
6. Özgün doku yorum renklendirmesi için uygun fon kartonu rengi seçtiniz mi?		
7. Fon kartonunun 27,5x25 cm boyutlarında kestiniz mi?		
8. Fon kartonunun ön yüzünün kirlenmemesi için ölçülendirme çizimini arkasından çizdiniz mi?		
9. Fon kartonuna verilen ölçülere uygun çerçeve çizdiniz mi?		
10. Çerçeveyi maket bıçağı ile düzgünce ortasından kesip çıkardınız mı?		
11. Özgün doku yorum renklendirmesinin kenarlarından 3 cm boşluk bırakarak kestiniz mi?		
12. Çizim standart kurallarına uydunuz mu?		
13. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
14. Size verilen aşamalara uygun çalıştınız mı?		
15. Temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

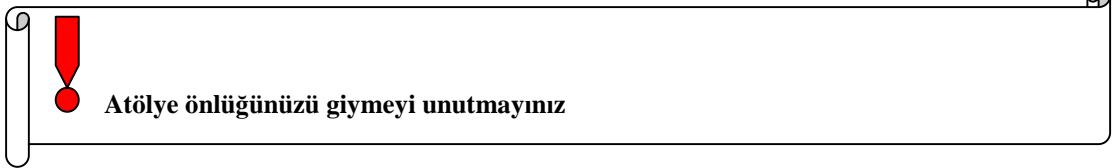
UYGULAMA TESTİ

Kompozisyon ilkelerine uygun özgün doku yüzey düzenlemesi yapınız.

Kullanılan Araç ve Gereçler

- Doğal dokulu objelerden yapılan karakalem ve renkli etüt çalışmaları
- Basılı ve görsel kaynaklardan örnek, doğal dokulu objelerden doku yorum çalışmaları
- Resim altlığı
- Resim kâğıdı 25x35 cm boyutlarında,
- Resim kalemleri: HB ve B serisi
- Silgi.
- 45° cetvel
- Guaj boyalar
- Fırçalar
- Palet
- **11. Kâğıt havlu**
- **12. Su kabı**

Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda verilen obje ve kara kalem etüt örneğine uygun özgün doku yüzey düzenlemelerini kompozisyon ilkelerine uygun yapmış olacaksınız.

1. Çalışma için gerekli araç ve gereçleri temin ediniz.
2. Resim kâğıdını sol alt tarafına, adınızı, soyadınızı, numaranızı ve işlemin adını yazınız.
3. Resim kâğıdının kenarlarından 2cm ve aralarında 1cm boşluk olan, 3 tane 10x10 cm ölçülerinde, kareler çiziniz.

4. Kompozisyon ilkelerine uygun 3 farklı özgün doku yorumlarıyla yüzey düzenlemeleri yapınız.

5. Kareler içine objenin dokusundan yola çıkarak, birim biçim ve birim biçim sistemini göz önünde bulundurarak özgün doku yüzey düzenlemeleri yapınız.

Dikkatli, sabırlı, temiz ve düzenli çalışınız.

6. Doğal dokulu objenin karakteristik doku sistemine dikkat ederek özgün yüzey çalışmaları yaparken yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi, duygularınızı kullanarak kompozisyonlar çiziniz.

Hatırlayınız! Öğrenme Faaliyeti -3 Özgün Doku Yüzey Düzenlemeleri

7. Yapılan özgün doku yorumlarından en uygun olan bir tanesini seçiniz.

8. 25x35 cm resim kâğıdına 15x15 cm kare çiziniz.

9. Kareye, seçilen özgün doku yorumunu çiziniz.

10. Objenin kendi doğal renginden veya renk uyumlarından yola çıkarak yüzeyi guaj boya tekniğine uygun renklendiriniz.

Hatırlayınız! Öğrenme Faaliyeti -4 Özgün Doku Yorumlarını Renklendirme

11. Yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi, duygularınızı kullanarak renklendiniz.

Guaj boya tekniğini, kurallara uygun dikkatlice uygulayınız.

12. Çalışmanızı paspartulayarak bitiriniz.

Yukarıda bu modül ile özgün doku yorumlarını renklendirerek kazandığınız yeterliği aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Araç gereçleri temin ettiniz mi?		
2. Resim kâğıdına ölçülere uygun üç tane 10x10 cm ölçülerinde kareler çizdiniz mi?		
3. Özgün doku yorumlarıyla yüzey düzenlemeleri yaparken kompozisyon ilkelerine dikkat ettiniz mi?		
4. Objenin karakteristik doku yapısından yola çıkarak özgün yüzey düzenlemeleri yaptınız mı?		
5. Yüzey çalışmaları yaparken yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi kullanarak kompozisyonlar çizdiniz mi?		
6. Ölçülendirme yaparken standartlara uydunuz mu?		
7. Objenin kendi renginden veya renk uyumlarından yola çıkarak renklendirdiniz mi?		
8. Yaratma özgürlüğünüzü, yaratıcı kişiliğinizi, duygularınızı kullanarak renklendirdiniz mi?		
9. Guaj boya tekniğini kurallarına uygun uyguladınız mı?		
10. Zamanı verimli kullanmaya dikkat ettiniz mi?		
11. Size verilen aşamalara uygun çalıştınız mı?		
12. Temizlik ve düzene dikkat ettiniz mi?		

ÖNERİ: Yaratıcılığınızı kullanarak hacim etkisi veren değişik yüzeyler çalışınız.

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınızı “Evet” ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	Y
4	Y
5	D
6	Y
7	Y
8	Y
9	D
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-5'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	Y
3	D
4	Y
5	D
6	Y

KAYNAKÇA

- ALPASLAN, Aker Sabiha, **Tasarım Mesleki Resim**, Yapa Yayınları,1981
- BERK, Nurullah. **Resim Bilgisi**, Varlık Yayınevi,1972
- BİGALİ, Şeref. **Resim Sanatı**, Yayıncılık Matbaa, İstanbul,1976
- ÇAĞLARCA, Sadettin. **Güzel Sanatlara Hazırlık Karakalem Resim**, İnkılap Kitabevi.
- ÇAĞLARCA, Sadettin. **Perspektif Resim Ve Gölge Çizimi**, Üçler Ofset, 1973
- DEMİR, Apdullah. **Temel Plastik Sanatlar Eğitimi**, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi.
- FRANKS, Gene. Art of Pencil Drawing, USA.
- KARABULUT, Hikmet. **Dem –Art Sanat Galerisi**, Graphis Matbaa, 2001 – 2004
- KILIÇKAN, Hüseyin. **Okullarda Resim**, Fil yayınevi, İstanbul, 1999
- PARROMON, Jose M. **Işık ve Gölge**, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1997
- PARROMON, Jose M. **Çizim ve Resim Sanatı**, Remzi Kitapevi, İstanbul, 1995
- PARROMON, Jose M. **İnsan Figürü Çizimi**, Remzi Kitabevi, 1996
- SÖZEN, Metin. **Tanyeli Uğur Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü**, Remzi Kitabevi, 1992
- TEPECİK, Adnan. **Desen**, Yapa Yayınevi, 2003
- TURANİ, Adnan. **Sanat Terimleri Sözlüğü**, Toplum Yayınevi, 1980